

IDENTITNÍ SITUACE ŠESTÁKŮ: TEMATICKÁ ANALÝZA ROZHovorŮ

Miloš Kučera

Rozhovory probíhaly v náhodném pořadí, vždy místo jedné z vyučovacích hodin; ptal jsem se záměrně, „řízeně“, na rodiče a rodinu, učitele, školní předměty, kamarády a partnery (*chodit s, mít*), koníčky i „koníčky“, a „pets“, na pop- panteon, na další plány a povolání, na trávení dne. Neřízenost je možná v tom, že jsem se bavil asi hlavně o tom, co pro koho profilovalo - na druhé straně, kdyby mě něco z toho nezajímalo, přeskočil bych patrně k jinému tématu.

Občas jsem se před rozhovorem nebo na jeho začátku podíval do tzv. poznatkové bilance z 5. třídy (ale málokdy, protože jsem nevěděl, kdo na rozhovor bude mít chuť jít, a všechny jsem si nepamatoval: nebyl jsem tedy připraven o bilanci řádně mluvit).

Zde v textu ovšem poznatkové bilance za portrétem vždy integrálně uvádím. (Instrukce zněla: *"Od narození až doted' jste se naučili mnoho věcí. Zamyslete se, které to jsou. Co byste se každý ještě chtěl naučit?"*)

Portréty, které následují, nebyly ovšem pořízeny jen z rozhovorů, ale i z dalších zdrojů za dobu, co děti znám; z formalizovaných pramenů jsem kromě bilancí použil ještě test čtenářské gramotnosti (děti z původního áčka - viz dále - ho ovšem neabsolvovaly), dále Termana z 5. třídy a vysvědčení z 6. třídy (souhrnný přehled o nich podává tabulka na konci). Dokonce se stalo, že jsem se ve dvou případech (u Elišky a Simony) mohl místo nesrozumitelné nahrávky opřít jen o pár písemných poznámek, co jsem si během rozhovoru dělal; v dalším případě dítě, žáka portrétuji (Honzu Š.), i když rozhovor neproběhl.

Třída je převážně složena z mých (lety postupně ubývajících) starých žáků plus z áčkařů, němčinářů z výběrové třídy, kteří přišli v 5. ročníku: po nich se třída přejmenovala (aby byla obsazena první písmena abecedy). Mí starí psi jsou angličtináři, ale ne od 1. ročníku. V 5. ročníku byla třída půlena nejen na jazyky (samozřejmě), ale i na český jazyk a na matematiku. Sedm němčinářů odešlo hned v 5. ročníku na gymnázia, z hlásících se nedostala se jen „Malá“ Linda, U. Linda (prý těsně), která odešla po 6. ročníku (zde je ovšem zobrazena); z mých starých dětí se nehlásil nikdo. Nově, zvenku do 6. A přišla Linda J.; napodruhé, po ročním intervalu Honza Š. (předtím byl sými druhou půli 4. r.).

Prezentace žáků není v pořadí ani podle konání rozhovorů, ani podle abecedy. Nejprve jdou kluci (10), nejprve ti staří: Tomáš B. (než kdysi odešel Tomáš B1., býval značen jako B2.), pak pětice, co drží spolu - Petr H., Tomáš H., Vašek K., Kamil S., David P.; po nich tři kluci z původního áčka (kteří ale spolu moc nedrží a jsou slabí, když jim většina odešla): Lukáš L., Radim S., Pavel R. (nebyl v áčku od 1. třídy); průvod uzavírá Honza Š., výjimečná postava.

Holky (12) jdou nejprve ty staré: kamarádky Eliška S. a Karolína P., pak Veronika H. a Míša B., Kristýna Ch. patří spíš do skupiny k Míše N. a Lindě S. (obě z původního áčka, trojice pak kamarádí s klukama z pětice); s Lindou S. sedává i Pavla J., taky z původního áčka; nejchytřejší a nejzralejší je v této době asi Linda U. (z pův. áčka), která začala kamarádit s věkově nejstarší, přichází Lindou J.; nakonec přicházejí Adélka K., dost výrazná a nezávislá holčička z pův. áčka, a moje stará známá Simona J., která také kamarádí se všemi, ale nepatří nikam, a byť je jí podobná, ani k Adéle.

Tomáš B.

Ještě velmi dětský chlapec, vlastně nejdětštější ze všech dětí ve třídě. Dělá "vykulený" dojem a jedná "splašeně". Tělesně vlastně vytáhlý a docela zdatný, i když s ne moc elegantní koordinací. Obdivuje nekriticky svého otce, a vytahuje se všemi svými příbuznými. Mohli by vozit na natáčení kadibudku (snad tam babička a dědeček vaří nebo dovážejí jídlo, maminka je zas ve videopůjčovně, údajně vyrábí kazety), pro něj by to byla dál *práce u filmu*. (Samozřejmě, že jde o obranný postoj vůči cizinci, jímž jsem já, ale i to patří k věci, nesnést zárodek konfliktu a lakovat.) Pracovat by chtěl jako *tatka-specialista na počítače* (asi je rozváží a instaluje). Otec je obdivován i za to, že neúměrně dlouho spí. Tomáš je téměř cele ponořen do tohoto malého světa, včetně babiček a dědečků, a kam si navíc vtahuje i nevlastní *středý*- takže mimo rodinu (raději takto rozšiřovanou) vlastně nic neexistuje.

„No, vlastně, já můžu jenom na dvůr. Já ani nechci chodit. Protože, nevím ani co by se mi stalo - tady na Žižkově.“: rodičům věří i v tom, že by neměl chodit ven, na strašný Žižkov, vlastně proti svým zájmům - ale nakonec tam (i když velmi zřídka) chodí a škodí, když provokuje ony inkorporace mužnosti a smrti: vlaky. Popelnice a kameny dávají (dávali?) na koleje; na Vítkově zapalují věci (asi koše).

Nepřerušovaný přehled jeho lásek, seznam, který nekomentuje žádným rozlišením dětského a vážnějšího, ukazuje, že u něho ještě puberta s její prožívanou nebezpečností pořádně nenastala. Nerozlišuje věk ani u svých milostných objektů - holky ze třídy a vedle nich třeba Nikolka (v bilanci i v rozhovoru), která byla mnohem mladší, malá holka (od níž nemohl čekat nic než obdiv); totéž i současná Kristýna, spolužačka, sestry ze 3. třídy

Ke škole moc vztah nemá, ani k žádným intelektuálnějším koníčkům. Ve škole ho přesto některé předměty baví: angličtina, příklady v matematice - není jasné, jestli příklady určitého typu, což se v matematice (za 3), která je vlastně dost rozmanitá a diferencovaná jako látka, docela často stává. Tady v pololetí 6. třídy neměl žádnou 4, na konci už z angličtiny (průměr 2,23). Pěkné, že přesto tvrdí, jak si umí dělat *výpisky*. Ani vztah k učení nakonec není špatný na to, jak je neúspěšný se známkami - ale on je šťastná povaha. Přitom jeho známky jsou vlastně velmi dobré vzhledem k inteligenci, v níž (Terman) vždycky téměř nejhorší ze třídy: asi i zásluhou rodičů. On sám tvrdí, že se učí jen někdy večer- ale okamžitě po příchodu školy dělá úkoly jednou neklasifikován ze slohu pro samý *bublající modravý potůček* (příliš nápadná pomoc maminky). Rodiče mu možná i navrhuji povolání kuchaře: posun od dřívějšího přání specialisty na počítače (jako tatínek).

Má vlastní knihovničku, ale jeho literární kultura je velmi slabá (mluví nejasně, jestli má knížku od Němcové nebo o Němcové). Přesto si někdy večer čte. (V testu gramotnosti špatný, ale velmi rychlý.) Oblíbil si "lidovou", písemně analytickou (goodyovskou) instituci doplňovaček.

Neuvěřitelný přehled má o všech televizních seriálech, kterých stihne od příchodu ze školy (po napsání úkolů) zřejmě sledovat až do večera desítku- jsou taky dost krátké. Po takové sérii minidramat musí být emočně nasycen. Podobně jako u knížek, je to směsice vkusu s ještě dětskými položkami (Méd'a Béd'a vedle soap oper). Dokáže ale televizi někdy patrně vnímat jako kulisu.

Má počítač, otec druhý (silnější).

Postava kamaráda Pavla, ve škole z jiné třídy, jinak z domu, učí ho karate. (Ale nezdá se to být nějaké velké přátelství.)

Poznatková bilance Tomáše B.

1. Když jsme šli o prázdninách ze babičkou na slávii se vykoupat když Nikola a /Kristýna - škrtnuto/ vlezli do bazénu tak se utopila. tak já jsem se rozběh vyskočil jsem a potopil jsem se do bazénu a zachránil jsem /je/ /ji/ Nikolku.. Nikolka vylezla z vody a vzala si kruch.

2. *chtěl bych se naučit, abych pracoval na počítačích jako můj táta*

Petr H.

Rómský chlapec, ale bez nějaké etnické vyostřenosti (ve třídě byla dřív Rómka Denisa, stále je vedle Petra ještě David P.; určité rasistické narážky od Vaška a jiných, které kdysi zazněly v nižším ročníku, neměly trvání, a snad ani nebyly zaměřeny dovnitř: blízkost, soužití tohle téma úplně zrušilo, jinak by spolu nemohli být).

Jako by frajer- módností, elegancí, kroužkem v uchu; i díky určité noblesnosti, vyplývající z mlčenlivosti a ze zdrženlivosti: ve skutečnosti je ale silně inhibovaný až stydlivý (ale noblesnost daná i charakterností, resp. repulsí je v něm také- jediný, co se kdysi zastal Honzy Š., když ho mlátili). (Rozhovor byl velmi obtížný, vlastně jen několik výmluvných větiček, nepodařilo se mi ho rozprávět.)

Při inhibovanosti ale výbuchy do průšvihů - ve 4. třídě zapalování "střelného prachu" na záchodě (aby chytla škola), v současné době dvě třídní dūtky: "...*my jsme s Vaškem zvedli Houdka, von se nám rozbřečel, přišla paní učitelka P- vá*"; "... *To sem našel zapalovač a ten sem si vzal a při angličtině sem zapálil sáček*". Za druhý přečin dostal od otce "zaracha" (nesmí ven, ale kouká stejně na televizi). Nabonzovali ho spolužáci (v rozhovoru řekla Míša B.)

Z otce má velký strach a respekt k němu. I učitelům někdy otec připadá až moc přísný, ale odjakživa vítají, když se znovu objeví a zasáhne. Komické, jak se to popisuje jako chorobný proces: "*Paní učitelka řekla tátovi, že jsem se zhoršil v chování i učení*"; špatný sklon, šikmá plocha, skutečná morbidita, kterou Petr introjikuje. Viz též, jak Otce on sám ani za přísného nepovažuje (znal jsem jednoho, co o drsném otci říkal, že je "zásadový"). Otec sám *tedka chodí do školy* (rekvalifikace, maturita?). Maminka doma s malých bráchou, ještě sestra. Petr nejstarší. Stydí se říct, jak mu říká máma, táta.

Silný vztah ke kamarádům, asi kvůli nim má rád školu, odmítá, že by mohla skončit a oni se rozejít: Vašek K. (dokonce bydlí blízko), Kamil S. (přestěhoval se asi, a stejně se s nimi schází), David P., Tomáš H., z nových Pavel R. a dokonce Honza Š., s kterým už se třída skamarádila („...*on pije denně tři litry mlíka*“, vysvětluje Petr naivně jeho sílu). Tvrdí ale, že kamarádí se všemi (asi ano, nemá a nechce mít nepřátele). Jen jednou se doopravdy, se vztekem porval (s Vaškem). Jdou *pomalým krokem* ze školy, odpoledne se oběhnou a jdou na Vítkov, třeba dírou v plotě na hřiště (to on, kdo tam taky podpaloval s Tomášem B. při jeho výjimečné vycházce). Teď se ale po obědě musí učit, pak televize (ven nesmí). Má play station, hry si vyměňuje s Honzou, Davidem a Radimem. Půjčují si nahrávky skupin. Má rád: Eiffel 65, Lunetic („*Ne voni, ale ty písničky*.“), Backstreet Boys.

Na rozdíl od Tomáše H. a Vaška nic s holkama, nabídka od Lindy S. (má ráda marně Vaška), Petr neodepsal. (Ví o těchhle holkách z původního áčka, že jsou na kluky.) Asi má rád jako Vašek Míšu N., ale nechodí s ní, *rád jenom takhle...*

U bilance z loňska se distancuje od *auta*, teď že jen *motorku* - závodit: ale nemá žádný vzor závodníka, nezná jména, neví, kolik by chtěl kubických cm... Podobně si nedokáže vzpomenout, že by mohl být *tesař* (pátrali jsme po správném jméně, řezbář ne, truhlář ne) jako *strejda*, který to už ale nedělá a kterého ani neviděl při práci (celkově velmi nekonkrétní, bez realistických opor).

V Termanovi velmi slabý, asi jako Tomáš B. (ale u Tomáše spíše zbrkllost, u Petra inhibovanost, raději řekne, že neví). 4 z matematiky a dost trojek, ale po půl roce otcovské přísnosti sice neodstranil všechny trojky, jak se chtělo, nicméně 4 ano a posun z průměru 2,15 na 1,69.

I při čtyřce opět záhadná obliba matematiky, tady vybrané látky z geometrie (fyzika nebaví; tvrdí, že baví chemie, kterou ještě neměli: opět nonrealismus, představa na dálku - možná chce chemii kvůli pyrotechnice); z češtiny stále za 3; v testu gramotnosti slabý a středně rychlý.

Na rozdíl od Tomáše B. dospělejší i vkusem - viz např. přehled, co se má nosit: *kapsáče*,

mikina s kapucí, boty skejťácký; značky; vlasy každej svůj účes, kroužky stříbrný.

Poznatková bilance Petra H.

Naučil jsem se přemety. Naučil jsem se ovládat.

Chtěl bych se naučit řídit auto a motorku.

Tomáš H.

Blondatý drobný chlapec, inhibovaný podobně jako Petr H. Rozbíhal se skoro nejpomaleji v 1. třídě, až pak prý ho na škole v přírodě holky zvolily za *Missáka* (vyprávěla kdysi p. uč. z 1.r.). Vždycky mluvil téměř neslyšně; neviděl jsem nikoho, kdo by dal tak mocně přednost neříct nic, tajit, tvrdit, že neví, před tím odpovědět a dostat dobrou známku: špatné známky se bál mnohem míň než čeho?

V Termanovi trochu lepší než ve známkách: místy přemýšlivý, s obrovskými rozdíly, zejména mezi výborným kvantitativním a špatným verbálním myšlením; v době rozhovoru i z matematiky za 3 a ještě dvě 4 (průměr 2, 62, nejhorší ze třídy, střídají se s Kamilem). Přesto občas někteří učitelé tvrdili, že je chytrý; fyzikář (4) ironicky nazval ho *Einsteinem* - jeho přesto fyzika začala bavit, jinak tělocvik. Učí se jen někdy před písemkou nebo před zkoušením. V čtenářské gramotnosti dobrý výsledek (7. z 21), ale velmi pomalý (limit).

Otec (41) asfaltér, maminka (36) dělá (asi prodává) v loveckých potřebách, vztah k rodičům těžko zjištělný, starší bratr, který *mu nadává a hází po něm míčkem*. Bratr v devítce: „*Nó on se chtěl dát na nějakou školu, má nějakou knížku a tam si čtou...*“ s rodiči - s ním o povolání zatím nic. Kamil S. ale vymyslel, že budou *herci*: „...*takže na to nepotřebujem dobrý známky.*“ Spolu s Kamilem obdivují Suchánka a Genzera a pořad *Tele - tele*. S Kamilem trochu si podobní fyzicky i sociokulturním původem.

Vedle Kamila největší kamarádi s Davidem, ten navíc bydlí vedle. Celkově skupina kluků, ne přímo parta: on, Kamil, Vašek, David, Petr. (Zbylí kluci z původního áčka ne, Honza ne - Vašek ho prý ještě chvílema nesnáší, Tomáš B. ne.) Mají televizní hry (Kamil), počítače (on napůl s bráchou) nebo play station; několik jich má křečka; chodí spolu ven, na Vítkov (David moc ne - asi ho tolik rodiče nepouštějí), hází po sobě tenisákem. V šest nebo v sedm doma. Rád jezdí na kolečkových bruslích.

Patřil (už ne, tvrdí) do smíšené party s Vaškem, ten sedm měsíců chodil s Míšou N., chtěla ho ale i Linda S., Tomáš snad vzájemně s Kristýnou Ch. Erotické vztahy ho zajímají: na hodině nahlas přemýšlel, jak jeden z "*Lodě lásky*" „*to*“ *mohl dělat, a nedělat*. Podobně ho zaujal *Titanic* ("*Na konci je to docela smutný, ale jinak dobrý.*" "???" "*No, že tam umře ten Di Caprio.*"), včetně úvah o vzpomínající paní („*No a ona potom na konci tam měla nějaký diamant, srdce a ona ho tam hodila tomu Di Capriovi, aby jako na něj vzpomínala...*“ - jestli to myslí, jak to říká, pak je to psychologicky geniální: něco obětovat cenného a tím si vzpomínat na toho, kdo nás tolik stál...). Znalec seriálů, ale ne tak bulimicky jako Tomáš H.

Znalec počítačových her, zajímavé popisy taktiky hry *Worm's Armageddon* (např. přenést svoje červy do blízkosti nepřátelských, aby mi po nich soupeř nemohl střílet), o níž tvrdí, že je těžká (to dokazuje, že ji chápe), slovník obohacen výrazem „*teleportovat*“; velmi přesvědčivý pocit, že se identifikuje se šipkou na ploše. Na skupiny a zpěváky asi moc není, ale ví, co mají ostatní rádi, je v obraze.

Poznatková bilance Tomáše H.

Narodil jsem se a už ani nevím jak jsem vypadal protože je to už 11 let. Ale mám fotky, takže si vzpomenu. A jak jsem rost tak jsem najednou šel do školy chodil jsem do 1 do 2 do 3 do 4 a do 5 to sem teďkon naučil jsem se strašně hodně věcí chodíme na tělocvik napočítáče někdy tam hrajeme hry ale to jenom když nemáme kroužek na kroužku se učíme psát, a dělat něco s počítačem. Chtěl bych víc se naučit dělat na počítači a rychleji psát na počítači. Dělej se mi samí dost blbý věci.

Ahoj. Podpis: (podpisová šifra)

Vašek K.

je podrobně popsán v textu za 5. třídu jako špatný čtenář Jakobsonova typu s *poruchou podobnosti*: což znamená opačně např. to, že nerad opakuje, ale rád kontextuálně rozvíjí, freudovsky řečeno, *přemísťuje*. Zde hned v úvodu rozhovoru na mou sugesci, že roky asi nejvíc kamarádil s Kamilem, odpovídá posunem, „*Houdek je takovej simulant*“...Tomáš H. teď kamarádí s Kamilem víc, dali si slovo, že půjdou na herce.

Chtěl jsem rozhovoru využít k tomu, aby Vaškovi promluvil do duše, přesvědčil ho, že si může dělat, co chce, stejně jako si to dělá Kamil - který při své výraznosti, to i sociální, byl ve svých určeních vzhledem k Vaškovi dominující. Ale možná byl Vašek nakonec víc limitován špatným čtením než špatným příkladem kamaráda. *Voilà*.

Návrat k Termanovi: že mě vždycky vychází inteligencí nejlíp, ale známky jaký má špatný (teď v pololetí tři 4, průměr 2,38; na konci 4 pryč, ale stejně 2,18) - že mi tehdy u Termana říkal, kdo otevře knížku, je šprt. -*Ne, já sem řek, že kluci říkaj, že kdo se furt učí a dožá za učitelkama, že jakó sou to šprti...* Někaké gender odmítání tam bylo vždycky, kdysi tvrdil, že jedna učitelka nadržuje holkám a že je *lesba*; ale jako by bylo pryč, tvrdí mi, že se bude učit a ostatní že už se taky učí. Na rozdíl od býv. p.uč. třídni on sám pokles v známkách nedává do souvislosti s géniy z pův. áčka (kteří by ho zlomili - i když mu asi Kamil a ostatní říkali, aby takový nebyl, jako Vitásek a spol.), ale s tím, že mu to do 4. třídy stačilo, učit se nemusil a míval samé jedničky (premiant třídy).

Ještě k technice školní a intelektuální práce. Kamil (asi na rozdíl od ostatních) prý ani nepíše domácí úkoly, ale v písemkách úspěšně *tipuje* - to V. připadá skoro zázračné. On sám nedělá s učebnicí, ale s tím, co mají nadiktováno do sešitů (tak nemusí dělat výpisky); p.uč. B. na zeměpis (za 4) prý rychle otázky i odpovědi, V. tedy raděj na papír (bojí se, že bude mít škaredý sešit? Zás ta jeho pomalost), pak doma nějak přepisuje, zakrývá si odpovědi, a ještě ho máma *vystřídá*, vyzkouší. Výpisky si dělá jen ve škole, když mají poručeno, vlastně jen od suplujících.

Kamil tedy oním hercem, Tomáš H. u Viktorky by se uživil (Tomáš mi zatajil, že hraje za oddíl fotbal), Honza Š. (pořád ho Vašek ještě nesnáší) „*by chtěl dělat v elitní jednotce jako zásahový*“, Vašek na práva. (Přesvědčuju ho, že aspoň vidí, jak si každý bude dělat, co chce, a on se musí připravovat. Později si na mě ověřuje, že VŠ nese peníze. Nevyvracím mu to z pedagogických důvodů) „*No chtěl bych, na střední a kdybych zvládnul střední, tak zkusím vysokou.*“ Není to asi jen na moje přesvědčování (že by na školu měl, ale že musí makat): „*Táta říkal, že by chtěl, abych dokázal víc než on...*“ Klasická historka o obětování se rodině: táta už ženatej, k tomu po večerech studoval: „*No, von to už jako nestíhal, a tak se na to vyprd. No, a teď toho lituje furt. Nevystudoval vysokou.*“

Otec (37, 38) tedy instalatér, se třemi společníky firmu, k tomu potřebuje počítač: „*sem na něj čekal asi čtyry roky.*“ Otec ho učil chytat ryby, ale teď rybaří nějak sám. Chce prodat karavan, koupit si chatu, budovat, kolem záhrádku, aby máma jen tak neseseděla. Občas berou (brali?) na víkend Kamila, „*když je táta v náladě /.../ když zrovna nenadává.*“ Má starší sestru, podle školy si o ni otec dělal větší starost než o Vaška (navíc prý byla dost hloupá).

Chodí s Míšou N., ale nechce o tom moc mluvit (trvalo sedm měsíců, podle M., což na velmi omezené možnosti společné prožité substance hodně moc).

V televizi kupodivu docela smíšený vkus, skoro dětský jako u Tomáše B., včetně disneyovek: docela silná identifikace s mláďaty v *101 dalmatinech*; samozřejmě akční filmy se Segalem a Schwarzeneggerem. Nepřečetl od začátku do konce jedinou delší knihu, ani dobrodružnou: „*spíš radši poslouchám hudbu, no.*“ Čte ale časopisy *Score* a *Level*, specialista na počítačové hry. Velká identifikace se *Star wars*, kde se mu nedaří překročit level, ani zachránit královnu („*ta tam všem vládne*“) - zaměňuje s princeznou; též ho zajímá, že *ten s tou*

červenou maskou je otcem toho, co to neví. „No dycky se mě tam někdo umře.“ Jak formulovat identifikaci: „No, za něj hrajete, jako.“ Asi v jiné hře technické nastavení: „King Pin, nó. No von tam jako chodí s brokovnicí, **jako máte to z pohledu jeho**, takže vidíte jenom brokovnici a zaměřovátko. /.../ No dete a tam je třeba veľkej chlap se samopalem a vy mu ustřelíte hlavu.“ (Jako by první třída- ve smyslu bojové rivality s velkým otcem; bylo stále nebo oživeno začínající pubertou?)

Poznatková bilance Vaška K.

Jednou když jsme jeli na dovolenou a vzali jsme Kamila s sebou šli jsme v sobotu nebo v neděli k tobogánu. Házeli jsme si s míčem na ten tobogán a když jsme ten míč hodily až skoro do půlky toho tobogánu tak jel po tom tobogánu a spadl do vody, neměli jsme u sebe plavky a proto jsem se já slíknul do slip, Kamil urval tyč a podal mi já přitáhl sem ten míč a šli jsme ke karavanu. Táta tam udělal oheň aby jsme se mohli ohřát.

Chtěl bych se /lépe - škrtnuto/ víc naučit na svim počítači.

Kamil S.

Vaškův kamarád, nyní víc s Tomášem H.- chtějí spolu na herce, Kamil možná i na zpěváka (*třeba jako Lunetic*), nebo i na fotbalistu: ale z oddílu ho snad vyhodili, že chtěl chytat a oni ho cpali do útoku. Nepodřizování se autoritám a normám odjakživa, ale zpočátku nutkavým způsobem, který měl přilákat jejich pozornost: od 1. třídy pronášení hlavně fekálního slovníku, p. uč. to nikdy nebraly za agresivní rušení. Jak se rodí komici: nyní opírá svou zvrhlost o televizní vzory Suchánka a Genzera v *Tele - tele* (prý to sleduje celá třída). I p. uč. třídní má rád za zo, že tohle uznává (ona ho ostatně považuje opravdu za vtipného, není úzkoprsá): „*Hm, protože když třeba já řeknu něco vtipného, tak třeba některý učitelé, učitelky třeba napíšou poznámku, ale paní učitelka Š - vá¹ se třeba tomu i zasměje*“ - např. do jejího „*plebejové*“ řekl svoje „*playboyové*“ (podle mě mu vychází tak jedna homofonická asociace z deseti).

Tohle rozesmávání p. uč. nebere za slabošský projev, ale brilanci géniů z áčka (co odešli na gymnázia) ano. Zdá se však, že si touhle pozicí připravuje past: i on, vůdce v non- konformitě a silnější než Vašek, tvrdí, že se nemůže začít učit a mít dobré známky, kvůli nařčení ostatními (přesvědčoval jsem ho, ať to udělá jako vtip, srandu z učitelek, na půl roku). Je velmi nezávislý, možná hlavně nedůvěřivý, a v tom jako by byla určitá síla - kterou se snaží opírat sociálně, kulturně, o jiné, svoje prostředí: jako u zmíněných „pokleslých“ televizních komiků, lidovým odporem k policii, možná i částečně kriminálně (podle Vaška kradl v obchodáku, ale je taky schopen si koupit kdoví kde bizarní hodinky, jako projev vyhraněného vkusu). Jeho rozdíl vůči Vaškovi je jako rozdíl klidné perverze vůči utrápené neuróze, ale jen do určitého bodu - jak jde o provokování zákona, je bezbranný vůči svodu: např. idiotsky vykřikl jméno Petra H., když hodili jednomu chlápku pod auto petardu, a ten pak přišel hledat P. do školy.

Přísný otec Petra H.? „*No von má hroznýho tátu. /.../ No vo, že ho třeba bije řemenem, což já naštěstí, máma se s tátou rozvedla...*“ Maminka je pošťačka. Odjakživa byl na ni silně fixován (např. když komponovali souvětí podle větných vzorců v nižší třídě, psal, jak jsou spolu *rodina* navzdory věkovému rozdílu). Starší brácha se učí na kuchaře, za školní stránku učení nosí samé 5; mladší brácha v době rozhovoru v nemocnici s přeraženými nohama, spadl ze skály, kde se honili (s jinými). Maminka mu při jeho školním flákání úplně na ruku nejde, tak před ní zapírá novost pětěk a poznámek a když nemá podepsanou žákovskou knížku, do školy raději nejde. Nějak funguje nebo se aspoň druží širší rodina (s babičkami a se strejdama).

Doma se neučí vůbec, ve škole o přestávce píše úkoly. Na konci roku nejhorší průměr (2,27; sedm 4), ale v Termanovi skvělý v kvantitativním myšlení, nýbrž i ve verbálním (dokonce druhý ve Slovníku). Ví o sobě, že nejrychleji čte (nejrychlejší v testu gramotnosti, třetí výkonově) - viz též Vaškem popisované jeho *tipování správných odpovědí*. On totiž na rozdíl od Vaška sémiologicky podobný spíše typu Ivany: skvělá podobnost, slabší soumeznost. Má silnou toleranci k pravopisu, podpořenou ještě špatným a pomalým psaním, linie dysgrafie (často vynechává i tečky nad *i* a *j*); špatný v diktátech, díky racionalitě velmi dobrý v předepsaných cvičeních. Oblíbená četba: *Playboy*, *Srandokaps*.

Nemá počítač, ale tvrdí mi, že spoustu her na analogii play station, na Sega. I když se přestěhovali, chtěl zůstat s kamarády ve staré škole. Přitom tvrdí, že školu nesnáší - přesvědčuji ho, že škola jim dělá podmínky pro zábavu, jakou by neměli: spali by do poledne, pak by se vozrali a servali. (Ale mám obavu, aby právě tak neskončil - oblíbený komik a mudrlant v pivní partě.)

Vždycky stál o starší holky, čemuž se Vašek divil - vzpomíná na devat'ačku, když byl ve třetí nebo čtvrté třídě. Má vhlad do toho, co se děje eroticky a sociálně (jak Vašek přemlouvá

¹ Třídní učitelka od 6. r., která je pustila ke slovu trochu jako dospělé a vymohla jim např., aby mohli o velké přestávce zůstat ve třídě. Současně ale také zavedla kód napomenutí, aby je ona i ostatní učitelé mohli ovládat: např. za 10 je třídní důtka, za 20 ředitelská. To si počítá i Kamil (měl jich 19).

Lindu S., aby měla ráda Tomáše H., který ji má rád, a ona zatím jeho), i jaká je móda (všechno *Fishbone*).

Poznatková bilance Kamila S.

na taboře sem se naučil hvězdice. tenhle rok sem se naučil psat ukoly. tenhle rok sem se naučil chodit pozděž domu naučil jsem se /víc – škrtnuto/ zachranovat míče Na bobech sem se naučil víc zmasakrovat, naučil jsem se na počítačovi, víc uklízet, jak zbalit svojí holku, FODBAL jezdit v džípu, co nejrychlejš odejít ze školy, mít manželky a děti přemety a salta, judo, karate, tajkvundo, kungFU, HERCEM

David P.

Druhý cikánský chlapec ve třídě, usměvavý, klidný až moc, ale asi ne inhibovanost, kompenzovaná průšvihy, jejich náznaky (zapalování, házení petard), prudkými gesty jako Petr. Dělá vlastně dojem rodinou milovaného (např. kapesný od dědy), za to v určitém ohledu velkorysého arabského prince (je jedináček); je s podivem, že se kolem jeho krásy tak málo nadělá (vždycky nejhezčí ze třídy, vždycky velký, možná někdy trochu náběh k tloušťce); oblíbený tip - ťop, sice jen v onom sportovním stylu, ale samé značky jako Adidas (někdy se mi tím chlubil, s vážností říkal, co to stálo).

Opravdu za ním ale určitá rodinná obchodnická tradice stojí; a začíná, aspoň v rámci rodiny obchodovat i on: strejdovi prodal za 4.500 svou starou play - station (pův. 6.500), když se mu rozvedení rodiče složili na Pentium (měli ho laciněji, tátův kamarád ho udělal za 23.000, jinak prý přes 60); teď má David uspořeno 3.000, chtěl by grafickou kartu 3DFX; hry na počítač tak za 1.500, na play - station za 2.000; má u táty (no, spíš táta má) pejska Ajšina, stál 10.000, byl to 105. bišonek, lvíček v Praze; táta posílá mámě 1.500 měsíčně na Davida; strejda (manžel máminy sestry) má 3 auta, teď si kupuje jeep. (Vlastně spousta peněz a další numeriky v rozhovoru.)

Odkazuje se už k údajně slavnému dědečkovi (otec otce), prý baseballista, ten sport by chtěl taky dělat. Táta vyučený elektrikář, spravuje joysticky; Davida, který by chtěl taky dělat do počítačů, jsem přesvědčoval, že by se mu k tomu hodila nějaká střední škola. Finančně a stylem ale táta asi hogo fogo (peníze prý vydělal na Západě), s dědečkem zřejmě firmu; staví barák u Prahy, kam si Davida bere na víkendy. Ten tam jezdí na horském kole, bišonek běhá za ním; s tátou se prý perou (to na důkaz, že ho táta nerozmazluje - pro mámu připouští). Maminka snad bude dělat v muzeu na Vítkově, asi uklízet. Vypadá to, že finančně se situace zhoršila, dřív všichni letecky na Mallorcu; teď dovolené asi za pomoci „rodiny“, s matčinou sestrou - Jugoslávie v jednom z 3 aut strejdy.

Ten strejda je *počítačovej maniak* jako prý David, od něho má hry. Hraje *Resident Evil II* o zombících, asi docela silná identifikace do páru (kluk a holka), který to přežije. David zdůrazňuje, že kromě toho má hra ještě následující variantu: „*A můžu tam hrát s chlapem a se ženskou, to si můžete vybrat./.../ S holkou je to úplně jiný, prostě.*“ Holka ještě najde dítě - podle D., právě Vašek *hraje furt jen s tou holkou*. (Viz portrét Vaška a jeho starost o filmové *dalmatiny*; chová křečka.)

V Termanovi průměrný až slabší (v profilu nejsilnější ve verbálním myšlení), ve škole průměrný - škola, pokud ji takto bez 4 zvládá, není nijak důležitá (ani nezná přesně jména některých učitelů); v testu gramotnosti byl dobrý v žánru dokumentu (v kupecké kultuře je možná docela pečlivý) a přetáhl čas. Prý moc nečte, ale ani na tv se moc nedívá (asi hlavně hraje hry). V hudbě Eiffel 65.

Patří do hlavní pětky kluků (Kamil, Vašek, Tomáš H., Petr), ale má asi dost svoje: proto za kamaráda třeba považuje i Tomáše B., zatímco ostatní ne (ale nemají proti němu nic, jako proti Honzovi Š. - s nímž se ale kupodivu zas víc stýkají; podle Davida je *zlej*). Má asi raději víc Kamila než Kamil jeho.

I holku má z jiný školy - seznámil se s ní, protože bydlí tam, kde teta. Vidí ji tak jednou za týden, je taky z 6. třídy. Řekl to doma, mámě.

Poznatková bilance Davida P.

patrně se chce naučit, i když není uvedeno:

pracovat s počítačem

učit se anglicky

NAUČIL jsem se

jíst; pít; nadávat; chodit na WC; mluvit; stávat; křičet; jezdit na kole; chodit; chodit na

velkou; na malou; česat se; nakupovat; skákat; poslouchat
(původně napsáno pod sebou, nahrazeno středníky)

Lukáš L.

Chlapec z původního áčka němčinářů - ale právě němčina mu nejde (za 3) a nebaví ho: rodiče mu platí doučování, aby se případně pokusil o gymnázium (v 5.r. to nezkoušel). V současné době jeden z nejinteligentnějších ve třídě - to spolu s dětským zjevem dělá komický obraz génia (tím ale není). Trochu špatně vyslovuje - a přitom přestárle, staromládenecky kveruluje (zažil jsem kdysi u i jinak podobného kluka, Honzy Richtera, jehož otec měl školu za nižší úroveň než byla u nich doma). Psaný projev (viz bilanci) je ale foneticko - fonologicky v pořádku, odmítá až jazykový obrat (chyby ve spodobě, nevyužívání i/y). Tvrdí, že čtení ho nebaví, jen komiksy včetně infantilního *Čtyřlístku* (Radim S. prý má rád také). Podobně tvrdí, že se o sport nezajímá (a vlastně ne) - nicméně hraje v oddílu pingpong.

K tomu ovšem *nějak snížená kapacita plíc a alergie*: „...*my to víme od září, no my to tušili předtím, ale až někdy v září jsme byli...*“ V 7. třídě pak v ozdravovně. Další somatika: pouští „duchy“ tak intenzivně, že se jim začalo říkat podle jeho příjmení. Náhodou se ukázalo, že nejí moc maso - leda drůbež.

Snad ze všech dětí největší mu dělá radost, když mě může obrát o tic - tacy.

Tatínek je zřejmě ekonom (ve firmě s drahými kovy, klenotnické), maminka je zdravotní sestra; rodičům je přes 40. Lukáš je (o hodně) nejmladší ze tří bratří; nejstarší (25 let) je sedlár, ale současně český kovboj, obléká se tak, měl koně: „*a jezdí ještě na takový městečko, no takový tam teprv stavěj a občas taky s nim někdy jedu, pořádej tam různý akce.*“ Druhý bratr (21 ?) jezdí jako *Messenger*, nedodělal střední školu... Oba se už chtěli několikrát odstěhovat, ale vždycky se vrátí k mámě. Lukáš jim půjčuje svoje uspořené kapesné na úrok.

Navzdory tomu, že jazykově v češtině i němčině slabý, že nečte, že ani matematiku nezajímá, je svým zaměřením intelektuál a ryze kognitivně o třídu výš než ostatní kluci. Hodnotí např. 3 vystřídavší se učitele matematiky: *K. vysvětloval ňák moc dopodrobna, P. tak akorát, s novým mu to prý vůbec nejde, polovina třídy se s nim zlepšila a polovina zhoršila*; během rozhovoru mi s despektem k tématu vysvětluje *ňáký osy úhlů nebo něco takovýho*. Některé referáty píše na počítači - kursem ve škole prošli všichni, asi to ovládají, a litují, že už teď není. L. se chce dostat do speciálního kroužku. (V 7. třídě se už i Vašek ptá, frajeří, jestli může udělat výpisky na počítači.)

Touží po počítači, ale bohužel ho mají doma jen půjčený od otce z práce: „*no a pořád říkaj, že nemáme peníze, prej*“. Musel by mít nejvýš dvě 2 na vysvědčení (nepovedlo se, ale nevím, jestli počítač dostal). Ve hrách se vyzná, ale kupodivu se zajímá i pop- music: *techno, taneční*, má rád skupinu *666, Scooter*, nemá rád *Lunetic*, sleduje pořady jako *Medúza*. Kouká na seriály jako většina, ale přece jen asi na ty dětšější: mj. na kreslené na Supermaxu.

Nemá ve třídě partnera: mezi onu hlavní pěťici nepatří, a máma ho ani ven nepouští. Asi ho bere Petr H., protože je hodný. Ani ostatní kluci z bývalého áčka spolu nedrží, L. kamarádí trochu s Radimem, který mu je podobný aspoň dětskou praštěností.

Holku prý žádnu, na všechny moje insinuace odpovídá *Blé, fuj!* Jak to bývá, samozřejmě zdůvodněno „objektivně“, diskursem o (chybějích) dobrech, hodnotách: „*Když to bude někdo hezkej, tak klidně, ale tam nikdo není.*“ (Hodnotovost podtržena mužským rodem, gramaticky nepříznačným, tedy asexualitou a vzhledem k němu, isosexualitou.)

Poznatková bilance Lukáše L.

Naučil jsem se hrát hry na počítači a ostatní hry. jíst, číst, psát, zlobit, dělat vtipy, spát, smát se, brečet, dýchat, dívat se na televizi, krmyt rybyčky, chodit, plazyt se, pýt, spát a všechno co umým a jezdit na kole.

Chtěl bych se napříklat naučit co nejlépe ovládat počítač a internet, naučit se anglicky, lýtat, chtěl bych se naučit bejt pyrotechnikem, pyromanem možná,

*Řídit auto, letadlo, lod, raketu,
Chtěl bych udělat vlastní hru na počítači a proslavit se tím a ještě spoustu věcí s počítačem,
Už nevím co dál napsad i když toho je ještě spousta.*

Radim S.

Jeden ze 3 zůstavších původních áčkařů: nikdy už se nespojili do skupiny, spíš se snažili najít kamarády v silné pětiici. Radim že kamarádí nejvíc s (hodným) Petrem H. V pololetí 6. třídy jediný ze všech kluků s vyznamenáním, na konci spolu s Lukášem L., který je ale podle Termána řádově inteligentnější (i Pavel R., třetí áčkař, i Vašek K., i Kamil S., nakonec) - přitom tvrdí, že ho škola vůbec nebaví a že se neučí (je pravda, že z klíčových předmětů jako čeština a matematika mívá jen za 2); učitel, že mu taky není sympatický ani jeden - ale možná je velmi obratný k lidem.

Může dál záhadu vysvětlit jeho rovnice zisku? „*Se snažím. Když budu mít dobrý známky, tak budu mít hry. Dobrý známky - dobrý hry.*“ Od rodičů dostává kapesné 200, když uklízí, někdy i víc, chodí do obchodu (co zbyde, je jeho; s flaškama mu to připadá *moc* namáhavé). Šikovně jezdí za prarodiči na Moravu, kde pak někdy zůstane dýl - financují ho a berou s sebou na dovolenou do Španělska, *blbou sestru* ze 4. třídy ne. V hotelu švédské stoly, cpe se, pak dlouho na záchodě. Ale nejhezčí okamžik: koupání v moři, a doma, když dobrá televize; kouká na ni pořád, když jedou na dovolenou. (Ziskuchtivost a požitkářství až nějak obsedantní, asi vlastně nepřijemné, ale na pomoc v nějaké nouzi.)

V tv kouká na *Caspera* (ráno, když by nešel do školy), *Xenu*, *Herkula*, *Divokého anděla*, *Hvězdnou bránu* (zde téměř lituje, že chodí 2x týdně na judo, do stejného oddílu a stejně dlouho jako Honza Š., ale u toho se tím hrozně nadělá, že je silák), taky *Tele - tele* (jako většina, hlavně Kamil), *Simpsonovi*, seriál *Policejní akademie*- podobně náruživý jako Tomáš B. V rodině tipují *Věřte - nevěřte*. Obdivuje Banderase, Van Dammeho a agenta 007. Do knihovny (přece jen) si chodí pro komiksy od Disneje (Lukáš tvrdil, že má rád i *Čtyřlístek*).

Dostal od mámy (on sám, ne spolu se sestrou) play station, za 5.999, která dřív stála 10.000, a připlatil si, aby za 6.400 to měl i se hrou a s ovladačem. Sestra dostane k narozeninám bišonka (asi módní pes - viz Davida). Kupuje si *Play Station Magazine*, kde přibalován CD se hrou; hraje *Soul Blade*, *NBA 97*, *NHL 98*, pak něco zabijáckého s *votočákem* (gatring gun = kulomet). Hry jsou *čím dražší, tím lepší*.

Otec pracuje v Geotermu (?), asi na vyšší funkci (?), ale možná vyučené řemeslo; máma ve videopůjčovně. Budou si kupovat auto.

S holkama nechodí: „*A eště ani nechci.*“ Když mu mluvím o Lindě S., fanynce psů, nazývá ji *Čoklomózou* - prý ve třídě rozšířená přezdívka: „*že má mozek ze psa.*“

Sympatické: co by chtěl být, cestovatel po Africe; má rád Egypt, faraóny, pyramidy (ale neví, že se písmo jmenuje „hieroglyfy“).

Poznatková bilance Radima S.

Jíst, pít, dýchat, zlobit, jezdit v kočarku, v autě, chodit, mluvit, spát, vstávat, kreslit, poslouchat kazeťák, chodit na záchod, sedět, ležet, dívat se na televizi, hrát hry, dívat se z okna, chodit ven, chodit do školy, psát písmenka, psát číslice, věty, slova, počítat, číst, hrát fotbal, hry, počítač, chodit nakupovat, vysávat, umývat nádobí, hladit psi, psát diktáty, psát prověrky, dostávat známky 1, 2, 3, 4, 5, chodit ke kamarádům, dostávat vysvědčení, díval jsem se na video,

Pavel R.

(Rozhovor se konal ne v 6., ale na začátku 7. třídy). Bilance dělá dojem vyrovnanosti, téměř harmonie: ale na zádech všechna tíha světa. Do áčka přišel později, němčinu úplně nedohnal, takže teď chodí na angličtinu. Hlavně ale rodinné trampoty, i ty zdravotní asi jejich projevem: vedle *nemocných kolenou* z bilance ještě *alergie na srst*. Zjistili to u jeho morčete („*a od té doby jsme furt kašlal, měl rýmu*“), až ho mána dala do Zverimexu, kočka ségry utekla oknem - ale nevadilo to u tátova jezevčíka. Prášky, Laxin, stály 700 Kč, teď mu máma nedovolila ani rybičky, aby se mu to zase nevrátilo.

Žijí s mámou a s o rok mladší sestrou na Žižkově, asi u babičky (dělá dole v baráku v cukrárně, 52, 53 let), táta zůstal v třípatrové vile pro tři rodiny někde v Podolí - ale je to jak vyhnanství, jsou s mámou takoví parťáci: „*máma se s ním chce nechat rozvést*.“ Má ho moc rád brácha mámy, ale ne rodina táty - on je totiž tátův nevlastní: ti mají zas rádi sestru, která tátova vlastní je (tu zas strejda užalovanou rád nemá); mají se spolu rádi s prvním synem táty (o rok starší Ladislav), co jeho máma zemřela při porodu. On má jméno po mámě za svobodna, a jeden z jejích bráchů se dokonce jmenuje Pavel jako on.

Mezi ním a matkou je asi silná vazba: jezdí za ní do práce, možná se sestrou (máma prodavačka, ale až daleko ve městě); když mu dá máma trest, *zákaz*, tak mu ho v půlce promine (šťastně se směje, když to říká); „*nechce se mnou letět, ona kouká furt na ty katastrofický, tak se bojí*“; když měli jet na dovolenou do Chorvatska (v době Měnového fondu), tak se s ní vsadil o 3.000, a opravdu nejeli, *protože nedostala ten den peníze* (už loni se nejelo), a teď si může vybrat *mobila* do té částky (ségra nebude mít nic, máma mu peníze dá postupně...).

Táta je elektrikář, ale *šéf*. „*No firmu ne, on má táta ještě nějakýho šéfa, on byl, on normálně pracoval jako ty ostatní, a on ho asi povýšil*.“ Vztah k tátovi není tak jasně negativní jako u Kamila (který tvrdil, jak je rád, že se máma rozvedla), ale ani pozitivní jako u Davida (co se s tátou perou). Má být ale hodnější než máma (která zřejmě musí vychovávat, fungující ve všední dny.)

Ve škole nic moc, ani v matematice, když přitom v Termanovi kvantitativní myšlení skvělé. Nadhazuje nějaké kamarádství mezi třemi áčkaři + Petrem, ale dost fiktivní. S Lukášem ho spojují hlavně nemoci a alergie, s Petrem to, že padá taky do divných průšvihů, morálně snad ještě pochybnějších (jak zmlátil nějakýho hroznýho, všeobecně protivnýho, ale přesto malýho kluka?), s Radimem, že by chtěl mít play station jako on. (Je neskonale sympatičtější než Radim.) Hrávají s klukama fotbal v podvečer na školním hřišti.

Oblíbené skupiny: Lunatic, Eiffel 65, 666 = Dábel. V knihovně si půjčuje časopisy, komiksy, má encyklopedie *o zvířatech*, *nějaký ty stroje*, baví ho o době kamenný (*Lovci mamutů*). Vinnetou už se prý v současné době sleduje jen na videu. V tv ho baví asi nejvíc Pokémon, popisuje mi *pikaču*. Jako jeden z mála má ještě tamagoči, sám si ho koupil (vlastně verze zvířete). Občas si doma uvaří, když přijde ze školy.

Mám pocit, že má tak hroznou smůlu - bez otce, a když ho někdo adoptuje, tak *se s mámou pohádá*; nebo se to, že není vlastní, dozvěděl u příležitosti rozchodu? Mám pocit, že inkasuje jak v antické tragédii, kde se napojuje na průšvihy dávných předků a příbuzných (viz matka mrtvá při porodu citově nejbližšího a příbuzensky nejvzdálenějšího sourozence, Ladislava). Je to prima kluk.

Poznatková bilance Pavla R.

Naučil jsem se pít a jíst, ovládat počítač a jiné věci. Chtěl bych se naučit spravovat auta, jezdit s autem a na motocyklu. Ještě jsem se naučil jezdit na kole, uvařit špagety, krupicovou kaši a chytat ryby. A chtěl bych se proletět v kosmické lodi, jako třeba na Armagedon (současný sci-fi film).

Bavý mě jezdit na kolečkových bruslích. Ale teď nemohu, protože mám nemocné kolena.

Docela mě bavý číst knihy

Jan „Honza“ Š.

Bez rozhovoru i bez poznatkové bilance: do rozhovoru se nám asi vzájemně nechtělo, na bilanci nebyl ten rok ve třídě: rok strávil v béčku (bývalém céčku), ale jeho brilantní inteligenci nešlo zadusit, tak byl přijat zpět. Ovšem ani inteligenci se nepodařilo testovat- jen gramotnost (10. z 20, nijak rychlý), po čemž následoval vzkaz otce, že nemá nikdy sdělovat, co mají doma (viz k testu připojený dotazník na rozsah knihovniček).

Nesnesitelný, patologický žák. Do třídy přišel v pololetí 4. r. z Rybníčků (Chelčického), kde měl mít nějaké průšvihy: sám mi vyprávěl, že tam komusi ublížil, jako kdyby použil své judo dovednosti; tak ho raděj máma přesunula dál, protože tam ho začali nenávidět. Celá třída ho ale nenáviděli i tady, všichni byli na straně Vaška, který se s ním bil nejvíc. Když jsem je napomínal, říkali mi, ať se do toho nepletu (jako že nevím, o co jde, nevidím rozsah té zrůdnosti). Měl jsem strach, že se stane velké malér, a varoval jsem třídní učitelku - ale asi s tím nemohla nic dělat. Dokonce i nejmilejší a nejspravedlivější holky jako Simona J. ho měli za prevíta - Kláre jednou řekl, že si na to budou muset zvyknout. Montoval se jim sprostě do rodin - *tvoje máma je mrdka* atd., což bylo tabu.

Tak se ale rozhodl s něma pokračovat, že se pronásledovali celý rok, co byl v 5. B. Někteří kluci chodili za ním, on zas za nimi, škodili si tím, že si špinili tabule, když měli službu. Tahle zrůda si je vybrala, že budou jeho trapiči a oběti, a po roce se k nim vrátila.

Je to velký kluk, asi nejsilnější (viz Petra, jak o něm tvrdí s posvátnou hrůzou, že pije denně 3 litry mlíka), které mi připadá dimorfní a odpudivý. (V 7. třídě jsem myslel, že má zraněný krk, téměř strangulačně: ostatní mi řekli, že exzém.)

Na konci 6. třídy měl jediný dvojku z chování. Patrně nedělá velké průšvihy, za něž je hned velký trest, ale kumuluje svou nesnesitelnost: nezastaví se v komentářích, odmlouvání, asociacích - třída už je dost zvyklá, přesto, když se někdy trefí do černého, rozbije odstavec hodiny. Velkou část vyučování tráví na chodbě, protože všichni sentimentem nespoutaní učitelé vyzkoušeli a pochopili, že to je ten pravý trest - mají pak výčitky, že vynechává výuku, ale odstraňují si je odkazem na jeho bystrost, že to bleskem, při návratu zas dožene. Ano, on je bez publika, bez fóra pro předvádění se, ztracen, a žebrá brzy o vstup do třídy. Když tam je, pokračuje nutkavě v exhibování (asi jako při té poruše nemoct se zastavit říkat sprostá slova).

Kluci se s ním stýkají, ale rád ho nemá ani jeden. Je to zjevná a temná věc.

Eliška S.

Dřív hezčí holčička: teď vlásky splihlý, nějak šedivější, rovnátka, i chováním inhibovanější, ne tak veselá a čilá jako dřív - v 7. třídě už dojem apatie, jednou, když zas byla bez věčně nemocné kamarádky, tak seděla úplně stranou a téměř bez hnutí. Některé holky dělají dojem tělesně zralejších, víc v pubertě než ona.

Indukovali si s Karolínou, že jsou *slušný holky*. Patří prý k nim ještě Adélka - ale podle mě asi jen, aby k měla trochu oporu. Další skupiny holek podle Elišky: *trochu neslušný, nadávají* = Veronika, Míša B., Linda S.; *chytrý* = Linda U., Linda J., Simona, Míša N. Nepoužila hledisko „chodit s, mít rád“ - i Adéla prý má ráda Petra H., a on ji. Je možné, že sama by měla zájem o Tomáše B. *Slušný holky nenadávají, nemluví sprostě, nekřičí sprostě na někoho*; i se slušně oblékají, může být oděv moderní a třeba i cosi jako výstřih, ale neukazuje se holý pupík - to Adéla ano. Eliška je na sebe přísná, *nenadává, uklízí, je hodná na ségru (ta ji ani moc neštvě; jen jí naštipla kost*; je ve 3. třídě).

Chce být *vzorná pro mámu* - dělá to dojem, že ta ještě velmi mladá maminka ji učí držet onu typickou image a hodnoty: při vší odpudivosti mě těšilo vidět, jak o konceptu Eliška ví, jak to nepřijímá implicitně, nevědomě. Eliška má ráda *A - teens* a *Lunetic*, máma *Damiens*. Máma je pečovatelka (ale možná ne pro ty nejhroší záležitosti, zřejmě osobám roznáší časopisy), táta je řidič u Český pošty.

Ve škole dostává za 1 a 2, ale neměla vyznamenání; v inteligenci je na tom mnohem líp než kamarádka Karolína; na začátku docházky se podobala Simoně J., ale ta potom ještě odskočila a má dál jiskru. Ale vlastně jsou to výborné známky a dost velký úspěch, který by třeba mohl být, kdyby byla intelektuálně odvažnější, ještě větší. Není vůbec handicapována čtenářsky: měla dobrý fonologický start do čtení / psaní, v testu čtenářské gramotnosti uprostřed, ale s velmi rychlým časem. „*Čtu furt*.“ Chodí do místní knihovny, kde si půjčuje o zvířatech, zejména z nějaké série *Penny a její zvířata*: např. titul „*Psi život*“, ale líbilo se jí i teď v čítance z „*Bylo nás pět*“ a básnička „*Trnka*“. Také má ráda z knihovny delfina Flippera a „*Čerti z Počernic*.“ Samá má nebo měla křečky a morčata (nechala ho babička o dovolené chcihnout?). V tv sleduje zejména telenovelu „*Divoký anděl*“ o holce jménem Melagros. Má ráda bývalou třídní, tj. češtinářku (J. J.) i novou třídní (Z. Š.)

Tatínek snad dává dohromady auto. Těší se, až všichni čtyři pojedou v srpnu k moři.

Jako povolání by chtěla v budoucnosti dělat *v kanceláři, úřednici, s počítačem*. (To je teď hit: do podnikatelství, dívky vědí, už je obtížné chodit, a nová technologie, počítače je tak pěkně posunou od sekretářek do jakýchsi asistentek, kde přesto vystupování a krása dají se uplatit. A ještě to pak jde doma se vytahovat na usmolenýho starýho, pod jakým šéfem - ve vší sublimovanosti - že slouží.)

Půjde na střední školu? Máma, aby šla do nějakýho oboru.

Je to hodná holka, ach jó.

Poznatková bilance Elišky S.

chodit; umět číst; - // - psát; - // - plavat; - // - bruslit ; - // - jezdit na kole; naučila jsem se ke slušnému chování; mluvit; jíst; kousat; učit se; oblékat; pít; smát se; plakat; kotrmelec; hrát si; zpívat; kreslit; čistit zuby; být vzorná; přemýšlet; dávat; sundavat; luxovat; mýt.; chovat (zvíře); počítat

Chtěla bych se naučit hrát na piáno.

(původně vypsáno pod sebou; ta úprava nahrazena středníky)

Karolína P.

Kamarádka Elišky, víc kamarádí s ní než s Adélou (která k nim taky trochu patří). Zbývající holky rozděluje na Veroniku + Míšu B., na Lindu S. + Lindu J. :souhlasí, že jsou (jak říkala E.) *chytrý*, ona a E. *prý miň chytrý*; co se slušnosti týče, připadá jí, že Linda S. není moc slušná, ostatní ano (dokonce má pocit, že se obléká podobně jako sexbomba Kristýna Ch.). Kluci je nechaj na pokoji, ale ona má tajně ráda Petra H. už od té doby, co přišla do třídy (v půlce 2.r., ve výběrovém áčku nějak nestačila): neví to ani Petr, ani kamarádky.

Je z rodiny slavné muzikantsky po bubnu (vs. paličkách? po pozounu vs. trubce?): děda (80) zpíval dechovku a *ještě pořád jezdí*; tatínek, junior, zpíval s kytarou zas další, přechodnější pop - music; teď ale už s maminkou mají agenturu: „*Když si někdo někoho objedná, tak mu řekneme, kolik to stojí a von si to pak může zaplatit. /.../ On je už znal dřív.*“ (Tatínek, umělce.) Ona sama má ráda *A- teeens* (prý nová Abba), Lunetic (obojí stejně jako Eliška) a Bartošovou - ale nebyla na koncertě (jako třeba fanynka Luneticu Kristýna): „*Je tam moc lidí.*“ Daří se jim asi docela dobře, každý rok lítají na nějaký řecký ostrov.

Kdo jí to oloupe jablíčko, nakrájí jablíčko, rozdílkuje mandarinku, dá do krabičky, aby měla na svačinu? Maminka. A jak se oblíká? „*No, když mě něco napadne, tak mamince řeknu a vona mi to ráno připraví. /.../ No dneska vzala jsem si kalhoty a maminka mi k tomu třeba dala tričko.*“ K tomu stuhu do vlasů taky. Přijde ze školy, nají se doma, dělá úkoly, cvičí na flétnu nebo jde na flétnu, „*potom jdeme ven, k babičce, a když se vrátíme, tak musím cvičit.*“ Aby si zpevnila záda - spadla totiž z koně na chatě v Senohrabech a zlomila si čtyři obratle. Tam taky jezdí na kole a chodí se zvířátkama jedny paní (má kočičku, psy a kravičku- ona tedy chodí s pejskama).

Tentýž tok byla také operována kvůli cystě na slezině- ale běžně nemocná je stále, maminka ji asi nechává doma už při podezřeních (zameškaných 230 h. v I. pololetí, 121 v II.).

Přesto se jí podařilo stáhnout 3, a na konci roku měla vyznamenání (!) - přitom inteligencí ze třídy nejslabší, spolu s Petrem H., v čtenářské gramotnosti stejná jako on, ale navíc ještě pomalejší. (V Termanovi zachraňováno verbální, tedy vzdělavatelnou a kulturní složkou.) Má ráda zeměpis, dějepis, výtvarnou výchovu, asi i angličtinu („*voní ji děti zloběj*“, slabší učitelku), asi i učitele. Učitel na hudebku, M. F., z ní byl (přemrštěně) depresivní: hovořil o zcela prázdném pohledu; mám s ní, i když je to spící panna, velmi přátelský vztah a rád ji rozesmávám - vždycky pomalu roztaje. Její schopnost sebeobrany, o níž se zmiňuje v bilanci, je přeceněná. Ale možná jí určité flegmatické sebevědomí nechybí: viz i originální členění bilance na pevný řád disciplin a zdrojů.

Jako zaměstnání by chtěla být v mateřské škole, nebo něco se zvířátkama, nebo aranžérka, třeba květin.

Poznatková bilance Karolíny P.

MATIKA - sčítání, odčítání, dělení, násobení

ČEŠTINA – dopisovat i a y, kde se píše z a s, podmět a přísudek

ANGLIČTINA – mluvit anglicky, psát, počítat

PŘÍRODOVĚDA – poznávat živočichy

CO MNE NAUČILI RODIČE

Chovat se slušně, nekřičet, dávat pozor ve škole, když mně nikdo nadávat tak mu hned odpovědět, /umýt si ruce, když přijdu z venku, ze školy, v autobuse, tramvaji – škrtnuto/ dodržovat hygienu

CHTĚLA BYSEM SE NAUČIT

ČEŠTINU – TO, CO MNE CHYBÍ

MATIKA – TO CO JSEM NA PAPÍR NENAPSALA

CHODIT BRZO DO ŠKOLY.

Veronika H.

Kamarádka Míši B. (ta následuje), ale v oné době nějak rozhádané. Rozhovor veden s náruživostí treperendy, žižkovské pavlačnice. „*Její maminka Míši zase čeká děťátko, takže už budou čtyři. /.../ Ona si teďkon její máma vzala hrozně bohatýho pána. A tomu pánovi je někde šedesát. /.../ Vona si jeho máma vzala to právě toho pána kvůli tomu, kvůli těm penězům a teďkon má samý zlato všechno, doma má zlatej lustr úplně všechno má a Míša se tím hrozně vytahuje nebo voni maj psa a Míša, viděl jste její fotku toho psa? /.../ No tak vona to všem ukazuje, ale jenom se vytahuje, my s Martou říkáme, že vona její máma třeba vyleze na chodbu vona bydlí totiž Marta ve stejným baráku jako Míša a vona třeba její máma vyleze, de jako k babičce protože to má tak rychle jako zazvoní a všichni z toho baráku ji viděj jak je jenom ta její máma v kalhotkách a tričku krátkym.*“ (Žižkovský ženský pattern: holka si najde jednoho, má s ním dítě, co mu dá co nejnápadnější jméno - zde např. Oliver; rozhádají se a zazdí spojovací dveře - zde narážka, že to mají k sobě blízko /protože to má tak rychle/, ale babička Veroniky má taky zazděný, tj. rozpůlený byt; najde si druhýho, starší děti dá k ještě mladé babičce, miminko pojmenuje ještě exotičtěji, rozhádají se...Jestli hrozně bohatý pán něco posune?).

Veronika právě kamarádí víc s Martou S., napůl Rómkou z jiné třídy. U Veroniky je to možná taky napůl, ale rodičovsky nejasně: ve škole se vždycky odsuzovalo, že její matka (patrně „bílá“) mizí do Itálie tak dlouho, až si Veroniku soudně získala babička (nyní 48) - po rozhovoru ale překvapivě zaznělo od V. a Míši, že ani ta její falešná matka není pravá, a že V. byla z kojeňáku (co když jsi ji vzala zpět pravá matka?). V. sama dělá dojem napůl Rómky, snad ještě více Indiánky, má ovšem velmi štíhlou stavbu těla. Ráda se strojí, zvláště si zdobí vlasy. Je živá, sociálně bystrá, takže umí být nejen zlá, ale i jemná jako dobrá hostitelka. Zvláštní je, že hlavně dřív (ale občas i teď) s úsměvem dává dárky: jednou p. uč. musela protestovat, že to nemůže přijmout. Naposledy mám od ní tužku, když zjistila jaká barva mi chybí - výměnu odmítla. Jako malá mi vyprávěla, jak se jí na chatě zjevují ze země skřítci: když jí to připomínám, stydí se a tvrdí, že si to vymýšlela.

Babička byla pošťačka, pak ve škole kuchařka, teď je v potravinách. Důležitá je Lucka (23), teta, druhá dcera babičky, sekretářka. (Maminka je starší, dělala s babičkou v krámě.) Lucka na Veroniku působí pro školu: „*Babička totiž to, vona totiž taky moc dobrý vysvědčení neměla, tak vona to taky zas tak moc neumí a to, ale Lucka ,ta, ta, ta má, ta měla jedničky až do devátý třídy.*“ (Má i maturitu.) „...vona má hroznou radost z dětí, ona má ráda děti, a to vždycky ona mi sme se dřív vždycky spolu mazlili a tak, a teď už... jo, prej, 'Ty už seš velká koza.' /.../ tak když sme doma samy bez babičky, tak je to vždycky, vona něco udělá a já říkám a já to nechci a vona po mě vždycky hodí takovejch polštářů a říká, 'sněz to'. Bývalý partner babičky (ze zazděný druhý poloviny bytu) jí nosí z dráhy různý zapomenutý časopisy jako Bravo.

Veronika by chtěla být sekretářka jako teta (počítače jí bavily) nebo tanečnice: „*Ve vodě ňáký závody dělat.*“ Školní výsledky si svým způsobem dost hlídá a učí se, třeba se nechává vyzkoušet, aby si opravila známku. (Tvrdí, že teď má s výjimkou 1. a 2. třídy své nejlepší známky.) Má ráda předměty dost nezávisle na známkách (fyzika, tělocvik, čeština, přírodopis, dějepis...) a nejraději novou třídní Š., přestože má od ní trojky. Je ovšem dost pomlouvačná a jedovatá na některé učitele. V Termanovi dobrá hlavně ve verbálním myšlení, ale nijak špatná ani v kvantitativním. V čtenářské gramotnosti 8. (z 21), slabší v žánru výkladu a pomalá.

Jezdí do Městské knihovny (s kamarády), prý i kvůli psaní referátů (o nějakým fyzikovi, ze zdravý výživy; viz též Simonu), babičce půjčuje nějaký ty zahrádky, tetě detektívky, sobě kromě věcí pro školu o zpěvácích nebo hudební jako *Šakalí léta*, *Offspring*, a takový tydlenc *blbůstky*. Má ráda Eiffel 65.

Když s Míšou B. chtěly drsně po p.uč. třídní, aby zajistila, že nejdřív dostane poznámku cizí

holka, tak to chtěly pro svou nejlepší kamarádku, onu Martu (figura: nejbližší osoby to musejí slíznout se mnou?). Veronika v tomto období Martu získala pro sebe, a chodí ve skupině právě často do Prahy k Vltavě, na Vítkov, na Křížek - holky, Libor / Borek Veroniky, Guli (Ferda Horvát z 8.) Marta, dřív Míša a „kúzle“ (kluk z 5.), Jakub (brácha Míši).

Ve třídě prý 3 holky pro sebe, Míša N. (má ráda Vaška), „naše“ Kristýna (radši Tomáše H., když byl Vašek Lindy) a Linda S. (ráda Vaška, ale ji rád Tomáš H., vedle Kristýny). Vaška mělo rádo asi spousta holek, Kamila téměř žádná.

Na Veronice při všech zmatcích s původem uklidňuje její vitalita a sociální inteligence, virtuózní rejstřík vyjadřování hnusu a obdivu. Je zakotvená dobře v jazyce, v jeho formách subjektivity, což ji asi zachrání.²

Poznatková bilance Veroniky H.

Chodit na záchod, uklízet, chodit, mluvit, matematiku, češtinu, angličtinu, sloh, zpívat, číst, oblékat se, tancovat, telefonovat, nakupovat, koukat, postarat se o sebe, jíst, pít, neskáču lidem do řeči občas, řídit na kole, hodná občas, kotrmelec, přírodovědu, vlastivědu, skákat přes švihadlo, nadávat, mýt se, kreslit, plavat, spát, bobovat, trakaře, nosit brýle, stříhat si nehty, zadržovat dech, lézt po provaze, čistit si zuby, plivat, zavazovat si kaničku, dělat si culík, pít cukroví, mazat chleba, mazat tabuli, svačit, cvičit, tloustnout, radovat se

stojku, matematiku, hvězdu, zpívat ve sboru, fyziku, všechny předměty ve škole, lyžovat, poslouchat na slovo, být pořád hodná, každý den se učit, být laskavá, nebýt sprostá, hrát na flétnu, hrát na klavír, hrát na každý hudební nástroj, jezdit na kolečkových bruslích, jezdit autem, každý den nosit prstýnky, jezdit na koni, vychovávat děti, pít dorty, psát rychle na počítači, jezdit sama na chatu.

² „...její hlas, když nadávala, čile chytal slova, a když se uvolila mluvit jako ostatní, to potom proháněl věty a úsloví a roztancovával je, až vesele vyskakovaly tak, jak to se svým hlasem a s věcmi kolem sebe uměli tenkrát všichni, v těch dobách, kdy neumět jadrně a obratně vypravovat a hned zas do toho zazpívat bylo pokládáno za známku hlupství, hanby a chorobnosti.“ (L. F. Céline, *Cesta do hlubin noci*, Brno: Atlantis, 1995, s. 229)

Míša B.

Kamarádka Veroniky, ale v poslední době rozkol. Stejná socio - kulturní vrstva, formy chování možná ještě vyhranější: Veronika dokáže nadávat i vrkat, tahle hlavně nadávat a nafukovat se. Ale - při použití tohoto tónu- moje nejčastější korespondentka: posíláme si psaníčka, kde např. vyhrožuje, jak mě zabije. Hezká holčička blondátá, modro nebo zelenooká, trochu barbie, s určitou grimasou jakoby vepsanou do rysů, která předurčuje, jak vždycky už bude vypadat; ale není to odpudivé.

Maminka prý bývalá sekretářka (ona by chtěla být taky, a jako většina se těší, až budou mít ve škole povinně počítače) je na mateřské dovolené: ještě před porodem dostala volno, aby se jí nezamotala hlava, když dělá uklízečku na eskalátorech; rozešla se s otcem Olivera (2. třída) a vrátila k matce, za Jakubem (8. třída) a Míšou (ta se při té příležitosti dozvěděla, či že je dcerou: „*No ty máš jinýho, ty máš hokejistu...*“, otce ještě neviděla- "*rozvází cola*".) Nový otčím je Akim (boháč - viz rozhovor s Veronikou; narodí se Jonášek, s pýchou Míšou přijat: mámě se jí zřejmě podařilo integrovat do svého nového projektu). Brácha nedávno polámané končetiny, někde se houpal a spadl. Jednou se tak naštvála, že po něm hodila nůžky: zapíchly se do dveří (pyšně); když byla malá, tak se jí do jejích šesti let hrozně bál, protože kousala.

Ve škole je považovaná za hloupou, možná i za hloupou „blondýnku“, ale není to tak zlé - i když je z holek prospěchově daleko nejhorší; v Termanovi je ovšem blízko Veronice a mnohem lepší než Karolína i Kristýna. Hodnotí tři prošlé učitele matematiky zase úplně jinak - tvrdí, že p. uč. K., nejoblíbenější Veronikou, jí chtěl dát za 4, a nebyl schopen vysvětlit dělení, i když chodila na doučování; naopak si chválí p.uč. P. (půl roku, pak nový p.uč.). Podobně jako Veronika pomlouvá p.uč. X., ale vlastně s obdivem. Nad očekávání výborný výsledek v testu čtenářské gramotnosti.

S Veronikou, s Martou (z jiné třídy) a s jejíma ségrama chodí do Městské knihovny (kluci tam snad s něma moc nevstupují): kdysi se tam byli podívat s p.uč. U. (jinak velmi neúspěšná, sentimentální učitelka, která už odešla: ale tímto udělala velmi dobrý skutek), a po tom zážitku se samy přihlásily. Naposledy četla *101 dalmatinů*, taky *komedie*: napíšu to prý jako heslo do katalogového počítače (nějak se nemůžeme shodnout, jestli jde o divadelní hry, patrně ano).

Zkouší ve škole kamarádit se Simonou, aby vybalancovala přebrání Marty („*Veronika ji navádí, aby se se mnou nebavila*“ - to je pravda, V. je intrikánka), ale ta zas není použitelná pro chození ven s jejich partou: má mnohem lepší známky než „my“ (sice ?, bohužel ?, nebo jen znamení rozdílu ?), ale je *malá*: „*to není na ty kluky*“ (není prý ale tak slušná, jak jsem si myslel, strašně sprostě Míše nadávala); zde zajímavá postava Guliho (Ferdinanda z 8. r.), možná spolužák bráchy Jakuba, který si taky nerozumí moc s vrstevníky a chodí ven s těmito mladšími šestáky („*...protože ty jeho kamarádi choděj jinam*“).

Míša má ráda *Chaozz*, *Lunetic*, *Cher*, *Daniela Hůlku* a *Lucii Bílou*; mamince se líbí *Damiens* (opakující se volba u žižkovských mladší matek; skupina sestávala z dvou bratří Křížků, bývalých českých rockerů, ale teď na konci r. 200 už se rozpadla).

Poznatková bilance Míši B.

Co umím

1. *Chodit, mluvit, psát, počítat, číst, přírodovědu, vlastivědu, sedět, stát, česat, mít, poslouchat, český jazyk, kreslit, koukat, myslet, lhát, sprosté slova, jíst, pít, oblékat, jít na WC, slíkat se, převlíkat se, bruslit, běhat, skákat, odemikat, ustlat si, pustit si televizi, čistit zuby, nadávat, prát se, nosit: hodinky, náušnice, věci, držet věci, zhasínat, rozsvícet, stríhat si nehty, spát, hrát si, šít, háčkovat, pléct, fackovat, hrát hry, čistit si zuby, mít nádobí, utírat nádobí, používat mýdlo, šampon používat, říkat panu Doktorovi Klausí.*

Chtěla bych se naučit

2. *Cizí jazyky, lyžovat, dobře se učit, psát rovně, přírodovědu, ject do Španělska, ject do Anglie, /mít dobrou kamarádku nebo kamaráda - škrtnuto/, přizabít svého staršího bratra, /peníze - škrtnuto/*

Kristýna Ch.

V bilanci je vidět, jak od sebe opisovaly s Míšou B.: výslovnostně téměř stejné, pravopisně Kristýna o dost lepší a kulturně přece jen víc ve psaní. Na *Klauzi!* jsem jí jednou odpověděl *Buzková!*, neuvědomiv si, že není pouze blondýna dlouhovlasá, ale i prsatá, nejvíc ze třídy - zčervenala a utekla. Přitom jinak vypadala dětská, tj. puberta u ní neprobíhala jako u některých ostatních celkovým posunem těla, změnou pleti, vlasů atp. Jako by trochu naivní, vykulená, svádívá už od malička, jedináček a miláček rodiny, která jí dává, co může: počítač za vysvědčení, možná ne tak super jako u kluků, ale i tak dost, když navíc nesplnila úplně vysvědčení; přesto ve známkách skvělá - jedna ze 3 z mé staré poloviny třídy (13 žáků) prospěla s vyznamenáním (na konci i v půlce).

V Termanovi ale vychází skoro nejhůř (po Petrovi a po s vyznamenáním další, Karolíně), slabá ve všech druzích myšlení; v testu gramotnosti ale zas opět výborná, asi jako Míša B. (nejsou přitom výrazně rychlé). V češtině ji moc nebaví literatura (nesnáší např. básničky, Veronika zas děláni osnovy ve slohu a písemné zodpovídání otázek p.uč. v literatuře, *hledat to tam*, tj. vracet se do textu, vždyť V. taky na časovém limitu v testu gramotnosti) a dává přednost mluvnici (Veronika vlastně také). Z matikářů je na straně p.uč. P., která i za ten půl rok asi úspěšnější než můj oblíbený učitel K. Maminka jí pomáhá, měla z matiky vždycky jedničku.

Povoláním je máma pečovatelka: „*Vona chodí prostě po babičkách, vona vždycky se zeptá, co chtějí koupit...*“ Tatka hlídá v bance (revolver má schovaný doma ve skříni), „*já jsem tam vždycky chodila mu předat vobědy, nebo když sme tam jely s mámou, tak jsem vždycky jela na kole.*“ Rodina možná i díky jedináčkovi trochu sociokulturně směřující výš než u Míši B. a u Veroniky; finančně asi mizérie: „*...vona nám pořád zvýšila ta nájemnice plat, a my sme už na to neměli, tak sme se odstěhovali*“, na Prahu 5, odkud Kristýna složitě a věrně dojíždí.

Kristýna by chtěla *pracovat v kanceláři na počítači*, být sekretářka. Má ráda angličtinu a praktický činnosti, tam třeba *prošívání*.

Ve škole členka smíšené party zamilovaných (v mé staré terminologii), dva kluci a tři holky přibližně; zajímavé, že se reprodukuje i zde (ale ono je to přirozené pro všechny sekty) byrokratické rysy, jako (tajné) přezdívky: Míša N. = *myš*, Linda S. = *pes*, Kristýna = *čmelák*: „*Tu přezdívku mi dal Vašek.*“ Další kód byl podle *Šmoulů*. Kristýnu má rád rád Tomáš H., „*ted' už trochu*“, „*jenom trochu*“ - je to nejasné, má rád i Míšu N., ale ani Míša, ani Kristýna jeho snad ne. Simona se pohybuje kolem, ale nepatří k nim; ani Kamil ne (Kristýna o něm mluví s opovržením, jako o outsiderovi), i když prý měl Lindu S. Kristýna chvíli zůstává s holkama, ale o půl třetí musí být doma.

V bydlišti má jinou kamarádku, patnáctiletou Danu, s níž sdílí oblibu *Luneticu* (nejvýraznější projev adorace ve třídě). Ona má ráda Martina (21 let; „*ten zpívá rychlý písničky*“), Dana Aleše (19). Maminka ji moc na koncert nechce pustit, už během autogramiády u TV Prima malér: „*...na mě spadlo spoustu holek a nejvíc mně lehly na tu nohu, no a pak to, pak sem tam vomdlela.*“ Kluci z *Luneticu* už ji přitom asi znají. Jednou dala Martinovi perníkový srdce, ale on jí ho zas vrátil: „*Von vůbec nerozuměl, že mu to, že mu to dávám.*“ Nosí s nimi trička, i polštáře má *vo nich* (takže může usínat s Martinem tvář na tváři). Na moje naléhání připouští, že by M. neodmítla, kdyby si ji chtěl vzít. (V 7. třídě u ní tohle fandění trochu upadá.)

Doma chová džungarského křečka.

Poznatková bilance Kristýny Ch.

1. *Chodit, psát, mluvit, kreslit, poslouchat, přírodovědu, vlastivědu, český jazyk, /tělocvik/ cvičit, řvát, počítat, lhát, sprosté slova, jíst, pít, chodit na WC, oblékat, myslet, lyžovat, bobovat*

2. Jezdit na 2 řadovkách (kolečkové brusle), /myslet/, vykrádat banky.

1. (myšleno jako pokračování, spojeno šipkou) sáňkovat, stavět, hmatat, hrát, česat, odemykat, zamykat, níst tašku, schovávat se, kupovat, rýsovat, zatápět, běhat, šplhat, skákat, mazat tabuli, měsíce, roky, dny, agličtinu, kousat nechty, nadávat, poznávat barvy, nosit: hodinky, náramky, náhrdelníky, prsteny, trhat, hrabat se v penále, uklízet, otravovat, /šít/, zašívát, zapínat, poznávat čísla, čistit si zuby, /pou/ mejt si hlavu, používat: šampón, mejdlo, říkat doktorovovy **KLAUZI**

Míša N.

Docela hezká a usměvavá holka, dělající dojem rozumnosti navzdory rozbujele pubertě; k fyzickému typu a možná i k účesu a oblékání člověka napadá Irčanka, putující přes Divoký západ.

Téměř nejinteligentnější, téměř nejlepší známky (po Lindě U.), na konci roku už samé jedničky. Prý se nemusí učit, jen slovíčka na němčinu a když se v zeměpisu propojují série hlavních měst a států: přitom tak, že si to píše (do soukromého tlustého sešitu, prý matiku a přírodopis, takže přece jen se učí). Nemá přitom zatím bohužel intelektuální ambici, gymnázium by se chtěla vyhnout (*že by se musela hrozně učit, aby to stíhala*), dokonce i *policejní akademii*, kam by chtěla jít (pod úroveň svých možností), zvažuje kvůli tomu, že by se musela pustit do angličtiny (je z výběrových němčinářů). Její sociokulturní a intelektuální či „poznávací“ pozice (viz Charlotův „*rapport au savoir*“) je celkově takto rozporná: se opakuje, že něčím, jedním faktorem se dostává výš než by měla, ale současně nejde tam, kam by mohla, že ji jiný faktor strhne (nic z toho ovšem není nijak dramatické, nijak rozervané). Viz např. jak použila slovo „*vejkend*“ - docela moderní a stále ještě trochu nóbl, „cizí“ slovo, ale přizpůsobené už zde hovorovému Žižkovu.

Rodiče nejsou patrně vysokoškoláci, ani plně středoškoláci: maminka prý dělá v kanceláři (tady bych maturitu tipoval), tatínek v *Kovovýrobě*, zřejmě řemeslník. Hrával prý fotbal za Viktorku, dědeček (nepoznala ho už) tam snad i činovníkem. Míša je jedináček, maminka ji přitom měla v 31 letech, tedy relativně pozdě. Poměrně pevně držené zájmy: dlouho v oddíle *atletika* a v ZUŠ *výtvarný kroužek*, po pěti letech by ho ale chtěla vyměnit za *kung -fu*; maminka paralelně by chtěla dělat *tajči*, „*hlavně na nervy, uklidňující /.../ takový ty ladný pohyby*“. Maminka se zajímá o buddhismus (*chodí na přednášky tý doktorky Foučkové, čte dalajlámu, pořád něco čte*), čehož se Míša možná trochu leká, protože opakuje, „*jenom pro zajímavost, jo to je*“. Jí se líbí *Egypt*, a asi i antika, ale zatím byli jen v Itálii.

Zatímco maminka čte kolem buddhismu, Míša hlavně o zvířatech, *Nejslavnější kočičí příběhy*; romány ji nebaví, ani ty pro ženy. Rodina má ráda zvířata: kocour je táty, dva křečci džungarští (od Petre H. a Davida P.) a potkan jsou Míši: má ráda *hlodavce*, hlavně potkana si vyndává, ten po ní leze, kocour se ho bojí.

Na gymnázium se tedy jako většina ostatních áčkařů v 5. r. nehlásila (ani neodešla jako Linda U. po 6. r.): „*No, aspoň se nehádáme s tou druhou skupinou, protože to byla ta Jana, Šárka a tyhlety, tak ty byly takový jako nafučený, jako když jim Veronika třeba něco udělala, tak se hned nafoukly, a pak sme za to nesly jako všichni, že už se s náma nebavili.*“ Z proletářských místních si vybrala i milého, Vaška, resp. v prvním kroku asi on ji: „*Mě měl Vašek rád něk od začátku šestý třídy. /.../ no a já ho začala mít ráda někdy v listopadu. Mi to trošku trvalo, než sem si zvykla.*“ Láška to byla velmi dlouhá (asi 7 měsíců), kde M. dělala dojem klidné manželky, která ani nevyváděla, když po Vaškovi šla soustavně Linda S.: připadalo jí, že ta se chová *jako blázen*, a to že tedy Vaška (naštěstí) *musí děsně štvát, když tak dolejšá*; ta tvrdila, že má ráda Vaška už od 5. třídy a že nemůže jinak. Na Lindě jí to vadilo vzhledem k sobě, ne kvůli Vaškovi: „*A voni třeba holky říkaly, že se se mnou baví jenom kvůli němu.*“ (Bystré.) Vašek jí píše psaníčka a taky vyznání po židlích a lavicích.

Že ve třídě jsou všichni kamarádi: po mém ujištění, že je nepodezírám z žádných velkých nepřátelství, připouští skupiny: Kristýna, Linda S. a ona, k nim Vašek a Tomáš H. (asi dal Kristýně *kopačky*, ale prý možná ani nevěděl, že jí je dal: snad původně odpověděl do telefonu, že je *konec*, ale pak se možná lekl; ale kdy už už tedy, tak byl rád, chvíli, že dal; Kristýna pak vyhrožovala, že *se pomstí*, hned si najde kluka); částečně sem patří i Kamil a David, ale Kamila jako milostného partnera, ve smíšené partě neberou: „*jak by vám asi bylo, kdyby vás každou chvíli někdo oslovoval přimením?*“ Kamil trochu kamarádí s Honzou Š., Radim možná s Pavlem; u holek prý dvojice Linda U. plus Linda J. (s kterými se i ona v poslední době baví),

čtveřice Adéla, Eliška, Karolína, Pavlína a trojice Míša B., Veronika a Simona - tu taky nebere do smíšené party a ani nepovažuje za slušňačku jako já. U Adély se diví, proč jí všichni učitelé říkají „Adélka“: „sem myslela, že 'Adéla' je takový krutý.“ (Opakovaná citlivost na jazyk a na oslovení zvlášť.)

Hudební vkus podobný jako ostatní (*Eiffel 65, Spice Girls, Britney Spears, Lunatic* prý jen jako písničky); všichni prý si dělají (na Kamilův popud?) legraci z dechovky. Film *Dohazovačky: dvojčata (?) si vymění role*, „ a pak ta cho - vychovatelka si vezme toho tatínka tý bohatý a vlastně budou sestry.“ Cho - vatelka zvířat je ona.

Poznatková bilance Míši N.

1) *chodit, lést, jíst, pít, číst, psát, počítat, malovat, mluvit, plavat, běhat, mýt se, skákat, šplhat po stromech, modelovat, starat se o zvířata, mýt nádobí, pracovat, lyžovat, jezdit na kole, jezdi na bruslích, jezdit na kolečkových bruslích, uklízet, vytírat podlahu,*

2) *ošetřovat zvířata, starat se děti, eště toho je dost, ale nevím jak to mám popsat.*

Linda S.

Docela hezká blondýna, ale ne jako panenka (viz Kristýnu), nýbrž spíš „sportovního“ typu: nestaví si účesy, chodí v klasicky vyhlížejících kalhotkách (obléká se ráno sama), prý už se nelíčí, ruce špinavé od fixek, někdy zablácená od pejsků, s nimiž se mazlí na cestě do školy...

Přitom sama už několik let svého psa, kokršpaněla Kiru, má! Je pro ni podstatné, aby její touha zůstala dál nenaplněna.³ Proto symbolicky pracuje ještě se štěňátko Kíry, která musely s matkou před dvěma lety prodat, zejména s nejmenším, *tmavoučkým* Benem, který se, že byl *slaboučkej*, vyhnul *stříhání ocásku*: dostali jich šest na památku, až to ztratili - „*Prostě nám to spadlo za televizi a co s tím teda, ty lidi co se tam nastěhovali to tam asi mají. Chudáčci!*“ No, možná se těm lidem toho až tolik nestalo, a tón je ostatně nějak ironický. Ambivalence, balancování na hraně promluvy Lindu určuje: pouští se např. se mnou do řečí, který vypadají naléhavě, aby je při mém sebemenším pokusu o pochopení, o co vlastně jde, ihned zrušila, někdy doslovně rukou odmávala. Podobně asi vystupuje i pro učitele, kteří ji mají za *otravnou*, po jedněch horách za *příšernou*.

Viz další ambivalentní promluvu: „*...no nejradši jsme měli Horu /.../ Co by kdo dal za jeho blbej úsměv.*“ Podobná oscilace je sympatická, resp. jako by vytvářela dimenzi navíc, ale těžko někdy zjistit, jak to vlastně míní: vadí ji opravdu, že matka, keramička, vozí milovanou Kiru do své dílny, takže s ní Linda nechodí každé odpoledne ven? Ráno zas příliš brzy vstává a hned odjíždí z Nuslí, kam se s maminkou přestěhovaly, ke škole a odtud na Florenc, kde vyzvedává Kristýnu?! (Asi se docela ráda potuluje, i odpoledne, po škole a návštěvě Míši N. nebo doprovodu Kristýny, když přijde domů, tak pak jde ven a *chodí mezi barákama* - často s Kirou /?/) Ráno se sprchuje studenou vodou a je prý potom hrozně unavená - ale zatím to udělala třikrát! Máme sem řadit i *praxis*?: „*Já mám jako ráda dělat ty fotky, takže si teď beru často prázdněj foťák a jdu.*“

Ani ona zas nemá ráda nějaké učitele, ale v jiném klíči než ostatní: nesnáší patrně novou třídní. V Termanovi na původní výběrové áčko skóruje nížeji, známky dost mizerný. Přitom by chtěla jít na doktorku, nikoli ovšem na veterinu, protože by nedokázala operovat pejska: v lékařství působí většina příbuzných ze strany otce: 42 let, dřív vozil muzikanty, možná sám hudebník (rozhodně obdivuje její sluch), teď zakládá obchod - firmu *Protetika - Medika*, maminka zmíněná výtvarnice, 31 let, pořádá i kurzy pro zájemce, Linda za ní do ateliéru už moc nechodí. Rodiče žijí odděleně, ale nerozvedeni, u nich občas zůstává vdaná sestra maminky, Renata; když přijde táta, Kira kupodivu *zaleze pod postel* („*Von je takovej hrozně jako, že trošku i křičí někdy.*“)

Ve škole si Linda udělala firemní značku, takže na zmínky o pejscích třeba v čítance má nárok reagovat jen ona. Měla původně jen plyšového, pak chvíli hlídali vlčáka, pak si vymodlila na mámě Kiru. Říkala si, že to je její *ségra*, papoušek Pepík *bráška* (papoušek zemřel). Ve škole dřív měla nejlepší kamarádku Pavlu J., když bydlely v jednom domě a chodily se psy; zde zájem rozšiřovaný o otázky sexuality, měly s Pavlou *psí seznamku*, když si zapisovaly v parcích jména pejsků pro své fenky. Poslední knížka: „*Tvůj pes sluha*“, o psím hledisku, kdy pejsek autu říká *bouda, která se pohybuje*, a páníčkům *bohové*; sbírání časopisů „*Svět psů*“ a „*Pes, přítel člověka*“; doma přes 1000 psích obrázků.

Ve škole mají partu s Míšou N. a Kristýnou, částečně i s Lindou U. (začala se s ní bavit i Míša N.- viz rozhovor); přibraly tam Vaška, že ho mají s Míšou rády: „*Ale baví se i se mnou. Baví se i se mnou. Asi mě stokrát nenávidí.*“ (Vašek, za to, že ho má ráda.) Po Vaškovi se jí líbí Houdek; Kamil moc vtipkuje, Míše N. to vadí. Má pocit, že po odstěhování od Pavly už *nejlepší kamarádku* v pravém slova smyslu nemá.

³ Studentka slečna Frančeová, která bilance přepisovala, aniž by děti osobně mohla znát, proto ve své interpretaci pomocí tzv. sheetu tvrdí, že hlavní otázka Lindy je „*touha mít psa*“.

Je to originální a něčím dospělá holka, která vyjadřuje dost projevů nevědomí, takže působí „ujetě“; kastrační problematika je zde velmi živá, ale trvala dlouhou dobu, bez latence, kterou měly před pubertou některé ostatní holky.

Poznatková bilance Lindy S.

Když jsem byla malá tak mě učili hodně slov a také rozeznávat špatné a dobré věci (i když jsem se je ani tak moc nenaučila) tak třeba bych ráda poznala jaký je mýt doma rybičky, sice jsou velice hezoučké např.: (nalepená rybička). Já miluji PSI, štěňátka, psiska a velice mě vadí Když (z naší třídy) kluci říkají psům čoklové a takhle podobně. Pejsky miluji ze všech zvířat nejví, až potom andulky, už máme Pepu (modrá andulka).

PES

PES

PES

Pavla J.

Hřmotná blondýna, i v obličeji masivní, která dělá trochu venkovský a ne moc bystrý dojem; odmítla jít na Termána, kde výsledek to mohl korigovat. (V 7. třídě se vytáhla a začala vypadat elegantněji.) Na rozhovor se kupodivu hlásila sama a prohlásila se v něm za druhou nejchytřejší po Lindě U., na základě známek: na konci roku mají obě samé jedničky. Dřív občas mívala i trojku, pak *jí to ale bylo docela líto*, když měl brácha dobrý známky (v 9. třídě, půjde na nějakou střední technickou školu bez zkoušek), a začala se učit. Má ráda odjakživa matiku (a z učitelů matiky p. uč. P., nikoli p. uč. K.), zeměpis (velmi oblíbená, důchodová p.uč. B.), přírodopis a dějepis (oblíbená třídní Š.), rezervovaná vůči češtině od p.uč. J. (*změnila se, je jako generál*, co má funkci) a fyzice od p.uč.C.

Linda U. ji přivedla k vyšívání obrázků, a babička (ze strany matky) jí radí barvy; *nejlepší kamarádky* jsou teď ale Linda U. s (příšlou) Lindou J. („*jednou říkala, že má na sobě voblečení za tři tisíce*“), a Pavla asi teď kamarádí nejvíc s Adélou a s Veronikou, dál zřejmě i s Lindou S., i když jí vadí, „*že vona to dává až moc najevo*“, onu lásku ke psům, která je obě spojuje. Má Kiki, *holku Kikinu*.

Nemá kluka ze třídy, ale *má ráda* bratrova spolužáka Tomáše, co k nim často chodí a *je s ním sranda*: ten o tom prý neví.

Nepříliš intenzivní kontakty ve třídě se zdají být vyvažovány právě asi blízkostí s bráchou a hlavně s matkou, s nimiž tvoří trojici proti tátovi. Stýká se víc i s příbuznými matky, než otce, např. se strejdou (bratranec matky), který zkouší zbraně ve Státní zkušebně (utrhl mu to prst), máma (40) tam dělá na počítači; otec (42) *vobjednává náky součástky a pak posílá někam*. Matka měla mít po ní ještě dvojčata, ale měla „*potrat*“ - už tady začíná hovořit až příliš drsně, ale u matky je to spíš jako důkaz intimity mezi nimi, zatímco otce napadá: psa nechtěl, koupila jí ho máma, ale teď má psa radši než je s bráchou; mají málo peněz, máma má málo peněz a táta *to pochlastá*, koupí si tři piva(?), „*málo, ale hned vožralej*“, ne přitom agresivní, ale *vysmátej* (oni si na něj i víc dovolí, a on nic neudělá); *nikdy ji neměl rád, ani bráchu ne, máma už si taky zvykla; nevěnuje se jí, s ničím jí neporadí*, přitom by mohl, protože *je chytřej, táta to ví všechno*; ale je *spíš na pivo a na počítač, a na televizi* (přitom připuští, že hry hraje i ona); jako dárky k Vánocům jí dal *psi sošku dřevěnou, k svátku dvě stovky* (nevím, jestli to považovat za nevlidnost?). Celkově se zdá, že matka „montuje“ děti proti otci, kde nakonec není až zas tak co zřetelně nebezpečného, patologického najít.⁴

Vztah Pavly k matce je velmi blízký: barvila jí vlasy, teď už ne, aby si je nezničila; „*Těžkej Pokondr*“ je původně mámina oblíbená deska, Paval ji za 10 Kč / h masíruje. Sama by se chtěla stát právě *masérkou*: zpochybňuje to současně komicky zdravotním ohrožením („*u toho pořád stát*“), ale když jí v tom nabízím zdravotnickou linii, odmítá ji velmi rozhodně a přesně (a vlastně se vrací do té dotykové, hnětačí verze); tenhle typus není ojedinělý (už jsem ho zažil kdysi na Barikádách) - sexualita je v něm poměrně málo sublimovaná (nejde např. o opak jako při „reaktivních výtvořech“, kdy z „původního“ sadismu vzniká nápadný soucit).

Poznatková bilance Pavly J.

Chodit, mluvit, číst, psát, myslet, jíst, pít, běhat, plavat, mít ráda, trochu německy, hrát si s ostatními, zdravít, tancovat, hrát na počítači, nebavit se s každým na ulici, postarat se o psa, být drzá, vážit si věcí, učit se, hrát fotbal, trochu recitovat, někdy porozumnět dospělím, zlobit, zalévat kytky, skákat do řeči, uklízet

Jazyky, zpívat, hrát na klavír, pravopis, matematiku, česat si vlasi, jezdit na bruslích, rozumět zvířatům ale hlavně psům, hrát ve filmech, programovat počítače, hrát Voleybal, šít, plést,

⁴ Tzv. káravý hlas v bilanci, o němž se zmiňuje i slečna Frančeoová, je tedy patrně hlasem matky (vedu - li ho do původnosti, pak např.: „*hrej si s ostatními*“, „*nebav se s každým na ulici*“, „*neskákej do řeči*“ aj.).

mluvit se psy,

Linda U.

Fyzicky nevýrazná holka, rozvážným a naléhavým mudrováním dělající dojem starší, ale je prý téměř nejmladší ze třídy; po odchodu hvězd v 5. třídě stala se asi všemi uznávanou premiantkou; i v Termanovi patří k nejlepším. Současně s tím dětské vztahování se k otci, a pubertální (pejorativně) odkazy na sexualitu (ve škole nadhazování tématu „ochran“); v bilanci z 5. třídy dost velké množství defekačních výrazů a infantilních obsahů, k tomu docela kultivované doplňky⁵.

Chtěla by jít na *ekonomickou*, asi VŠE, na niž má snad výhled z jejich prodejny (potravin plus drogerie, 20000 obrát denně, dřív 30000). Maminka (39), původně (VŠ?) knihovnice (katalogizování v Národní knihovně), a tatínek (44), původně vyučený elektrikář si vypůjčili snad 5 miliónů (už dluží jen 2), z toho dost od nějaké staré paní, které to splácejí i úsluhou (táta jí např. udělal elektriku). Ani při konkurenci večerky *si nežíjí špatně*, přesto ráda připomíná, co se všechno ušetřuje tátovou šikovností: dělá i s dřevem, rád kreslí, jí rámuje obrázky z Muchova kalendáře, dělá krásné nápisy (matka, co vede účetnictví, *by to odflákla a nikdo by to nepřečet*) a umí to levou i pravou, je to dokonce on, kde kupuje, téměř sbírá knihy (*„asi přes tisíc titulů... určitě“*); za to, že jeho školní dráha byla prospěchově neúspěšná a krátká, mohou hádající se děda s babičkou.⁶

Sestra Petra je v 8. třídě, stejně stará jako její nejlepší kamarádka Linda J.: s tou sestra chodí do lidušky na malování a kreslení, a Linda zas na aerobic. Jezdí spolu do města, někdy i nakupovat, všechny tři mají rády černou. *Kombinují si to samy*; když Bravo Girl, Cosmo Girl nebo nějaký jiný časopis píše o *trendu*, tak se v městě podívají, kolik holek má ty náušnice, a koupí si právě jiný: *„...my se chceme odlišovat.“* Chválí spodní prádlo z C+A, co já s tím.

Z četby má ráda dívčí romány Lenky Lanczové, z hudby Stinga (společně s Lindou J.), Janu Kirschner (společně), Cranberries (společně), Britney Spears (jen jí); zakládá si na sampleru z Cosmo Girl, který se jinde nedostane. Kupuje si časopis *Malíři*; sestře otec zarámoval Madonu, co nakreslila ve výtvarce. Linda J. není ve škole tak dobrá jako ona (pomáhá jí s aritmetikou), *„postrádá smysl pro logiku“* (příklad s jízdou do Jindřišský nejprv na Václavák, odtud zpět).

Velmi vytížený program týdne: zmíněný aerobic, housle, flétna, zpěv v přípravce Bambini di Praga, soukromá angličtina. Naštěstí se nemusí učit: *„protože já to pochyťím všechno ve škole.“* Když si doma potřebuje něco najít (kvůli referátům, co už ve škole běží), většinou stačí tátovy *různý kultury, encyklopedie*, když ne, jde do místní knihovny.

Trochu zvláštní, ale milá a inteligentní osoba, po ženské stránce napřed asi díky starší sestře a Lindě J., možná i dalších kamarádek ze sboru apod., v dalších stránkách možná i díky oné situaci s rodinným obchodem, který asi určuje spoustu jejich společného života a staví i před ni nové podmínky (např. otcova pozice v celém podniku). Odešla po 6. třídě, dostala se na jazykovku (že by se hodila soukromá příprava v angličtině?), kam jí (podle Lindy J.) pomohla se dostat školu opustivší, ale oblíbená matikářka P.

Poznatková bilance Lindy U.

jís, pít, spát, čůrat, kadit, chodit, mluvit, učit se, hrát na housle, hrát na flétnu, pracovat, zpívat, jezdit na kole, sánkovat, jezdit na lyžích, jezdit na bruslích (na letních i kolečkových),

⁵ Závorkami: *jezdit na bruslích (na letních i kolečkových)...*

⁶ *„...oni se vzali jenom kvůli tomu, aby děda dostal někde byt, ale pak se, babička čekala tátu a už se nerozvedli. Ale ono jim to mezi neklapalo a táta to všechno odnášel.“* Podobných líčení je víc. Viz též následující: *„On třeba hrozně rád, on se dost osamostatnil, protože on hrozně rád někdy jezdí tramvají, když je dešť a kouká. Dojede někam na konečnou a tam se projde třeba, a pak jede zase zpátky. To rád prej dělal už v dětství.“* Tramvají si tak vyjede, když ho manželka pošle se stravenkama, *oblíkne na sebe koženou bundu, džíny.*

tančit, myslet, zvracet, oblékat se, koupat se, mýt nádobí, zavazovat tkaničky, vyšívát, připravovat se do školy, recitovat básně, vstávat, číst, psát, počítat, vyprávět, uklízet, luxovat, opalovat se, plavat, utírat prach, vyrábět papírové věci, smrkat do kapesníku, pouštět si televizi a video, nakupovat, čistit si zuby. dávat si do čaje cukr, na zranění používat mast, vyhazovat odpadky do koše, nejíst pomeranč a banán se šlupkou, nosit bačkory, otvírat láhve, říkat vtipy, ustlat si postel, ořezávat tužky, jak zapnout a vypnout tužku (kuličkovou), používat volkmana, používat hifi věž, hrát hry, mluvit německy.

chtěla bych se naučit: balet, vařit, mluvit anglicky

Linda J.

Nejdospělejší (taky nejstarší- 1986) dívka ze třídy, vytáhlá a hubená, nedělá fyzicky zdatný dojem, vždy elegantně oblékaná (ovšem kalhoty, ne kostýmky), někdy melírované vlasy; dělá trochu apatický, někdy až nepřítomný dojem (jednou, že *se otravuje*, pak že *zamyšlená*, že *o něčem přemejšlí*): jako by do třídy nepatřila. Ostatně nepatří: šestou třídu dělá podruhé, poprvé byla dlouho nemocná, tak si bez klasifikace (bez propadnutí) opakuje. V dys - kabinetu jí prý bylo řečeno, že má „*ňáký opožděný myšlení*, že *neumí mluvit*, *číst*“. Znamky v druhé 6. třídě ovšem nemá špatné (2x za 3, 1 x za 2, dokonce za 1 z matematiky).

Stranou i proto, že nejlepší kamarádka Linda U. (s onou výraznou rodinou a jejím obchodem) odešla po 6. třídě (dál *spolu chodí do Prahy, po vobchodech a tak*); teď⁷ ve třídě kamarádi s Míšou N., s níž chodí do oddílu na *sebeobranu* (zajímavé, že obě jejich matky se zajímají o buddhimus, paní J. věří dokonce na reinkarnace), ale i s Veronikou - kluky ale dřív znala *vyspělejší* než tady a *chovali se normálně, neházeli s žádným míčem po třídě, neházeli tam s žádnějma odpadkama /.../ Nebo tady prostě do vás kopnou*. Hlavně ji ale stranou táhnou zájmy a sklony, a opět možná výrazná rodina, ještě výraznější jsou ovšem fantazie, téměř „rodinný román“ (v klasickém Freudově smyslu), které nad genealogií Linda rozvíjí, zejména ohledně toho, kde se u ní vzaly umělecké a šamanské, tak či onak kněžské a knížecí sklony. (Její podniky jsou přitom různě na škále mezi zájmem a snobismem.)

Její rodinné jméno (po otci), původně německé, totiž podle ní znamená „*Mladíková*“. L. se silně odkazuje k Rakousku a k němčině, o níž tvrdí, že ji baví a že ji umí, podle p.uč. nikoli. Bratr matky, nikoli nositel tohoto jména tedy, odešel do Rakouska, kde založil rodinu (L. tam má bratrance a sestřenici, jejichž křestní jména obdivuje) a občas jim pošle do Prahy někoho známého na přespaní; s mladýma holkama se baví Linda, chodí s nimi do města a učí se přitom tu pravou němčinu: „*...kdyby někdo přišel do Německa, tak okamžitě pozná Němec, že je to nákej turista, protože mluví hrozně spisovně a tam se normálně nemluví spisovně. To jenom náky učitelky a takhle.*“ (Podobně oceňuje na románech Lenky Lanczové, že ta prý „*to pochytla vod těch jejich dcer, jakože jí naučily náky ty fráze do těch knížek*“. Spisovatelka bydlí několik kilometrů od jejich chalupy, stejně blízko, jako je hranice s milovaným Rakouskem. Její vkus je vyznačený - např. velmi pohrdá Kamilovým napodobováním *Tele - tele*.

Po možných příbuzných pátrá v telefonním seznamu, je jich tam minimálně, ale mají to být *umělci, malíři* - a ona právě neví, po kom má výtvarné nadání. Chodí do lidušky, plánuje umprum, obor výstavnictví nebo malba: ví, jak probíhají zkoušky, tráví prý dny malováním v plenéru atp.; zde se zájem tedy zdá být mnohem víc fundován, profesionálnější než s němčinou. Zvláštní, že nadání nehledá u rodičů, kteří sice prošli jen učňákem, ale v estetických oborech: matka (42) původně aranžérka, teď pracuje v obchodě s oblečením, otec (48) původně malíř pokojů, teď *podnikatel, dělá na stavbě vedoucího*. Bratr (26) z prvního manželství matky se nechal pokřtít, chce se stát *ne otcem, jako farářem, ale řeholník být*; sestra (18) se nechala pokřtít, že chce mít svatbu v kostele, Linda se taky chce nechat pokřtít a chodí kvůli tomu na přípravku: „*K tomu jsem se, já nevím, přivedla sama.* (Matka je jiná, spíš buddhistka.) */.../ No to tak bylo něco nepoznanýho. Tak já nevím, tak von se říká, že umělci že jsou - takový jako jsou ty minulý životy, tak to je z těch minulejch životů - něco.*“ Reinkarnace uznává tedy stejně jako matka. Že „*člověk nemůže zůstat v rakvi*“ odůvodňuje zážitky: „*...mě se stává, že potkám nákyho člověka a mám pocit, že musím ho vodněkud znát, z minulejch životů jedině. Nebo třeba jsme na nákyh místě a najednou se mi zatmí před očima a vidím to místo, ale jsem v jiný době* (patrně „*dějá vu*“ a možná nějaké /pseudo?/epileptické projevy) *a najednou se zas vrátím do reality.*“

⁷ Rozhovor probíhal na začátku 7. ročníku.

Její dalším nadáním je *hádání z karet*, které se jí už několikrát naplnilo (že přijde ztráta-hodinek; jaké bude na škole v přírodě počasí - sněhová bouře).

Často hovoří o hranici, dokonce o *kyvadle* mezi *realitou*, *normálním světem* versus *snem*, *zasněním*, *představováním si*, což nachází i v románu L. Lanczové „*Most do země lásky*“ o dvou si velmi podobných kamarádkách, z nichž jedna (přeživší? - nepodařilo se mi pochopit, kam až to byl sen) „*potom jela na chalupu, vostríhala se, vobarvila si vlasy a úplně změnila imič, aby nebyla stejná./.../ Že chce bejt sama sebou, nebo tak. Mít svůj vlastní imič.*“ (Motiv dvojčat, resp. dvojnic viz též ve filmu *Dohazovačky*, oblíbeném Míšou N.)

(Linda J. nepsala poznatkovou bilanci.)

Adélka K.

Hezká holčička s dlouhými zvlněnými vlasy, vytáhlá a křehká, chvíli nosila zdravotní korzet a léčila si nohu; přesto vystupuje jako mažoretka. Vypadá jemně a žensky vychovaná, aniž by směřovala do příliš slušné hoky: naopak určité flirtování se staršími kluky a vzdalování se třídě. Styk s dospělou společností je na ní nějak vidět, ale dělá dětšnější dojem (i hormonálně) než všechny tři Lindy. Vlastně jediná, které se možná s trochou ironie říká zdrobnělinou - vzpomeňme, jak to vadilo Míše N. Kamarádí prý ve škole s Pavlou a s Eliškou (které spolu kamarádí jen trochu).

Na konci roku přece jen vyznamenání, ale i tak známky pod možnostmi inteligence (ve verbálním i v kvantitativním myšlení Termana dokonce nejlepší ze třídy); v češtině horší v pravopise než v literatuře a slohu, kde velmi bystrá. Intelektuální ambice ale jako by nepřesáhla potřebu mít dobré známky a s nimi klid. I ve škole ji baví dost „ženské“ nebo praktické předměty jako výtvarka, hudebka, praktické činnosti, občanská výchova, nikoli např. matematika, pro niž musí mít nadání.

Z povolání přemýšlela o *módní návrhářce, asistentky u veterináře, v Amsicu jako taťka*. Tomu je prý 35, tedy mladší než matka s 43, která pracuje na poště a má dva syny z prvního manželství (24 a 22, ten bydlí u nich), zatímco otec jednoho: 19? (35 otce a 19 syna vypadá na přepočítání se).

Místo povolání by Adélka raději *bohatýho manžela*, pro což se nabízí od jejího bratra kamarád Michal (24), pracující v reklamní agentuře svého otce: *brácha už mu to řekl (a odpověď?) no, von říkal, že to myslí vážně*. Adélce dělá jen trochu starost, že až bude dospělá na svatbu, bude o hodně větší než on asi. Její idol vypadá vůbec *jak dítě, takovej roztomilej úsměv má, takový hezký oči*.

Říkám si, jestli zas *neváhá*: jako by jí to někdy opravdu vadilo, „*protože mi všechno dlouho trvá*.“ (nejsme s to jistit, co tím všechno myslí: ale např., co si má vzít na sebe). Kromě mažoretka ve skupině Rio ještě chodí do výtvarného kroužku mimo školu, nebo jezdí venku na kolečkových bruslích (s Míšou N., s níž bydlí v domě, ale je to asi z nouze, moc se nezbožňují) nebo venčí psa, bišonka Barču, kterého má ráda, ale bez oné psí mánie Lindy S. Ráda by se také naučila vařit večeře pro tátu a brácha.

Asi silněji než k pejskovi se ale vztahuje ke *koním* (i když ani tady ne tak výrazně jako Simona), k nimž má přístup jednak o prázdninách u Rychnova, jednak na chatě u Velkých Popovic, *kde má táta kamaráda v jízdárně* (v 7. třídě mi chtěla ukázat, jak ji kůň kousl do břicha, musel jsem ji stopnout). U Rychnova postava koně *Grifa, strakatej jako kravička* (ale nepředstavuje si jeho potomky jako Simona pro Oskara).

Poznatková bilance Adélky K.

1. *Mluvit, chodit, číst, psát, počítat, hrát na počítači, myslet, postarat se sami o sebe, pomáhat, mít radost i z maličností, přetvařovat se, cizí jazyk, pravopis, jezdit na koni, počítat, něco o naší rodné zemi, /neváhat nad každou maličností – škrtnuto/ střílet ze vzduchovky, mlsat*

2. *Neváhat nad každou maličností, vařit, td, td* (původně napsáno v 1., v tom co se už naučila, ale přeškrtnáno a napsáno až do 2.: opět váhala nad maličností = zajímavý, „krétský“ paradox)

Simona J.

Drobná, velmi bystře, ale nepříliš žensky, ještě fyzicky dětsky působící holčička, vlastně premiantka z mé staré třídy. Usměvavý, trochu ale stařecky, protože skřítkovsky vypadající obličej. Co se strojení týče, žádný vamp (jako např. Kristýna), ani chaotické extravagance (jako Veronika), ani světový MTV styl (jako Linda J.) - spíš ke slušné, ale nepříliš pěstěné holce (jako Eliška).

Byla tak svědomitá a dobrá, že ji přerazovali v 5. ročníku do oné výběrové, áčkařské poloviny: nevím, jestli z toho byla šťastná, ale možná se sama záměrně tak odlišovala, resp. odmítala zařazovat. Už sama volba povolání ji posouvala od ostatních mých dětí: odjakživa chtěla být učitelkou. V poslední době to odmítá, možná by pracovala *na počítači v kanceláři*, asi by ji bavila i *právníčka* (viz dál styk s úřady), ale asi se jí nechce na gymnázium, i když ji k němu přemlouvám s tím, že je inteligentní (dobrý výsledek v Termanovi), školně orientovaná a ani čtenářská zběhlost jí nechybí (výborný výsledek v testu gramotnosti, ne tak skvělý jako u „dyslektiků“ rychločtenářského typu, ale má zas výhodu v přesnosti čtení a v kvalitě pravopisu, jehož normě se podrobila velmi brzy): i do knihovny chodí kvůli referátům.

Zvláštní zralost jí dává ovšem *chození po úřadech*, kde doprovázena asi o 2 roky starší sestrou Monikou: *mluví* ovšem Simona. Má velký přehled o příjmech rodiny z platu matky (v kanceláři) a z nejrůznějších přídavků (asi 18 tisíc na 3 osoby) a o výdajích; učitelka na OV si na ni nepřijde. Otec odešel za svou v pořadí již čtvrtou partnerkou (matka byla třetí manželkou), ale Simona ho zřejmě zbožňuje a hledá mezi jím a sebou fyzické podobnosti. Jezdí za ním na chatu, kde se jí líbí kluk Petr; otec jí také slíbil ji dostat na koňské učiliště (viz dál). Simona zná velmi dobře genealogii obou rodin, i té otcovy, a člověk má pocit, že je díky tomu nějak zakotvená. Otec je napůl Jugoslávec. Pomáhání matce se asi částečně odvozuje i z jejich zhroucení, patrně epileptického charakteru: např. se nesmí ničeho leknout (v bytě je tedy třeba stále varovat), jinak ztratí vědomí a chvíli neví, co se stalo; neměla by třeba nikdy plavat.

Odchod otce vyvolal zadostiučinění u starší sestry, již byl otčímem, odmítané ovšem Simonou a matkou; tím jsou v konfliktu se sestrou, která začala asi i kvůli dospívání odmítat matčinu autoritu.

Silné vazby existují u Simony i k matčině jádrové rodině, kde možná Monika dostává přednost. Dědeček a babička tam dělají dojem nějakých zemanů, kteří rozdělují svoji milost mezi své děti a své vnuky, dávají jim různě podporu po zkrachovaných mezaliancích, plánují dědění i třeba rozdělují rodinné šperky. Vlastní nějaký statek na Sázavě s užitkovými koňmi, ale i s ušlechtilými, co babička dostala od jednoho pána, který se o ně už nemohl starat; aktuálně jde o to, jak to celé převést někam na nových statek do hor, kde nejsou stáje. Z ušlechtilých koní dostaly Monika a Simona po jednom, Simoně „patří“ vraník Oskar, kterého neustále kreslí. K tomu sleduje Oskarovo potomstvo, to, jak se jeho nové klisničky má narodit hříbě. Mají doma plakát koní, obě se sestrou si vedou sešity různého druhu, kam si o koních vystřihují obrázky, příběhy, odborné informace... (Její vášeň, včetně myšlenky o plození, generacích se blíží psí mánii Lindy S., která přemýšlela nad zvířecí *seznamkou*.)

Zřejmě i pro tyto silné investice v dost dramatických rodinných událostech se vazby ve třídě nezdají až tak významné: prý se jí líbí Vašek, ale nijak nelpí na jeho reciprocitě; s holkama se baví s každou, ale netrpí zřejmě nijak tím, že jí jedny (jako Veronika a Míša B.) neberou spíš sociokulturně, další (jako Míša N. a Kristýna) zas možná spíš „fyzicky“ (nedělá dojem, že by měla chodit s kluky).

U ní, u Adélky, u Lindy S., možná ani u Míši N. není jasné, zda je ženská úloha nestrhává příliš brzy z intelektuální ambice, která by se mohla ještě zajímavě rozvíjet, či aspoň připravovat podmínky pro své děti - tím spíše, že nemá kompenzaci v kultuře žižkovských „primitivů“ jako jsou u kluků Kamil a u holek Veronika s Míšou B., s jejich lidovostí a zvláštní pro- i protistátností.

Poznatková bilance Simony J.

Naučila jsem se počítat, číst, psát.

Naučila jsem se také chápat věci, kterým nerozumím.

Naučila jsem se ještě přemýšlet. Abych věděla něco o přírodě a o technice a o všem co budu potřebovat, jako například: mluvit cizím jazykem, poznávat lidi a mluvit s nimi, vyrábět něco z papíru.

Chtěla bych se ještě naučit pracovat a jednat s úřady.

Umět komunikovat s lidmi a nestydět se před nimi.

Vymíšlet něco užitečného a hodně použitelného.

Vědět vše o dávné době. Co se kdy dělo.

Chtěla bych se naučit vše o škole co v ní učitelka nebo učitel dělá. Protože se chci stát učitelkou.

Souhrnná interpretace

Zaměřím se na třídu, na její skupiny. Už kvůli naší tradici (viz spolupráci s francouzským ESCOL před deseti lety), ale nejen kvůli ní, bude mě ve stručné interpretaci zajímat jedna stránka **vztah k poznání** jako něco žádoucího, pozitivního, co poskytuje člověku rozvoj a jedno z nejlepších, tvůrčích zaměstnání ve formě koníčka.

Intelektuálnost ve třídě mi připadá minimální, nejprve po odchodu hvězd z původního áčka na konci 5.r., nyní po 6.r. ještě po ztrátě „nejchytřejší“ Lindy U. Ony hvězdy, zejména kluci mezi nimi, mohli za určitých podmínek přitáhnout někoho z těch kluků, co zůstali. Toto postesknutí není abstraktní, založená jen na idealizaci: v 5. r. byla ve třídě skutečně jiná atmosféra, přinejmenším o jeden aspekt bohatší.

Zůstavší kluky lze rozdělit na bezprizorní cizince a zablokované domorodce. Bezprizorní jsou ti z původního áčka, jako Lukáš, Radim a Pavel. Nepanují mezi nimi intelektuální kolegiální a konkurence, oni se netrumfují v tom, kdo trumfne učitele... Jsou to jednotlivci, jež netvoří ničím propojenou skupinu: už ani ne rozdílností a resistencí vůči domorodcům, k nimž se naopak, aspoň ve školním vyvádění, přimykají. I když jsou školsky úspěšní - 2 z nich mají na konci 6. r. *vyznamenání*, mezi 11 kluky jediná-, jako by známky sbírali jen kvůli slíbeným odměnám: počítač, počítačové hry. Ale buďme vděční za to, že mít dobré známky nepovažují za ostudu. Navíc intelektuálnost a nezávislost myšlení takového Lukáše mají své spolehlivé rodinné a šťastně „patologické“⁸, bytostné kořeny, které jsou jen maskovány zřístností (na rozdíl patrně od Radima).

Domorodce představuje zejména pětice kamarádů Petr, David, Tomáš H., Kamil a Vašek (nechme stranou dětského a zmateného Tomáše B. a exota Honzu), kteří se mají rádi a stýkají se i po škole; ve škole určují co, se bude dít pro všechny kluky o přestávkách. Školu mají vlastně velmi rádi: že mohou být spolu; někteří se dokonce děsí, že je budoucnost rozdělí. Škole jako intelektuální a odborné instituci však kladou odpor, a to i z *gender*, mužné pozice proti učitelkám a stejně sexuálně podezřelým *šprtům*. Jejich intelektuální dráha je zablokovaná: volit zde nemohou ani ti skalní, apoštolové hnutí jako Kamil - i on je obětí. Navíc i když sám pokračuje v určité kulturní tradici lidové protistátnosti, nenávisti k policajtům a až kriminality, má se jako kluk podle mého odhadu mnohem méně o co opřít než žižkovské holky se svým rodičovským a mileneckým programem.

Právě u Kamila (a v menší míře u celé třídy, napadající normu s jejím zákazem pro děti a exhibující svou tělesnost, sexualitu) se ukazuje, jak je užitečné rozlišovat mezi kulturou a uměním: je to odkaz na pokleslé, lidové televizní umění a zejména na jeho komickou, „nízku“ a zejména vyšší žánry parodizující složku, o něž se všichni opírají: viz *Tele-tele*. Je to znalost určitých televizních pořadů, často s hvězdičkou, která tvoří komunikační pojivo napříč třídou (s výjimkou takové Lindy J., která zas ovšem může tvrdit, že je vkusem dál), která často nabízí morálku erotického rozhodování v nezastřeně a podnětnější formě než pohádky v literatuře⁹; i když to zní jako laciný paradox, možná větší roli než obsahové pořady mají slogany a vtipy zdánlivě výplňových reklam, ukazujících navíc normu vlastnictví (mobily, módní oblékání jako *kapsáče*); třetí složkou je zpěvácký pop - panteon.

Kamil a s ním Tomáš H. tím ovšem spadají do kategorie herců a komiků, jejíž mužnost není o nic méně zpochybnitelná než u intelektuálů: snad jen frajeřením, tím že se nemusí učit? (Viz i obecněji diskutabilní mužnost ve zdobení, parádě, exhibici samce a některá dilemata drsných

⁸ Myslím neutrálně, resp. pozitivně: jako *Neurosenwahl*, volbu neurózy, kterou činíme každý. O autentičnosti intelektuální orientace zde (v představách tzv. lidové psychologie) svědčí i určitá dětskost a směšnost, vady řeči (viz např. figuru ne moderního, sexy, ale dřívějšího, na venek nezaměřeného, roztržitého, špatně ostříhaného, „prakticky“ oblečeného vědce- např. prof. Neu ...a)

⁹ Viz též předchozí text o mluvnici, tam srovnání mezi *Lodí lásky* a pohádkou *Křesadlo* v 6. třídě.

pasáků, korelativní k perfekci ženskosti u prostitutek.) Únik z pasti neučení si potřebuje Vašek artikulovat do mužné kategorie peněz (že asi vydělávám, když mám VŠ). U něj, ale i u Petra by se měl překonat otec; oba jsou blokováni ještě dost slabou čtenářskou gramotností. Nakonec nejstabilizovanější, protože se srozumitelnou a silnou kulturně etnickou a veksláckou oporou v její pozitivitě normy „moderna, draha, krásna“, se jeví David.

Celý tábor kluků spojuje vlastnictví počítačů a počítačových her, v němž soutěží a kde si i vyměňují; kromě toho jim nabízí emočně identitní vybití, takže (když mají ještě tv - seriály) beletrii vlastně nepotřebují. Počítače nad rámec her a jako textový editor chápe snad pouze nejintelektuálnější Lukáš. (Ve znalosti tv a počítačových her je dětmi vydáno tolik energie, že je škoda, že se to nějak nevtáhne zpět do školy a nepoužije pedagogicky, třeba k diskusi o estetice.)

To, že Kamilova pozice komika jako muže není nezpochybnitelná, dokazuje i to, jak je odmítán ženským táborem a nenachází solidní místo ve smíšené partě, i když zde figurují jeho největší kamarádi Tomáš H. a Vašek. Tato smíšená parta je složená v úzkém kruhu z Vaška a Míši N., milujících se 7 měsíců, z Lindy S., milující jednostranně Vaška a tlačené k Tomášovi H., ji milujícímu, zatímco o něj zas měla zájem Kristýna; volněji kolem rotují i Simona a Petr, pozorují to ostatní kluci z pětice. Tato smíšená parta, Lindou S. nahlížená jako holčičí, kam byl přijat z kluků miláček Vašek, představuje hlavní pojítko mezi klukovským a holčičím táborem ve třídě. V 7. r. se ještě zvýrazní kontakty se staršími kluky, takže koedukace je spíš jen kohabitací vedle sebe, snášením se: i když nepopírám silné, vlastně „příbuzenské“ pouto společně prožitých let.

Od flirtování s kluky a od žižkovského bahna jsou maminkami zrazovány inhibované tzv. *slušný holky* jako Eliška a Karolína s jasnou normou slečen; za primitivy a pubertáky kluky považuje starší, světácká a snobská Linda J.; po cílené přípravě uniká z této jí nevyhovující třídy intelektuálně rozhodnutá Linda U. Má pravdu: nemá tady pravou souputnici. Holky jsou sice mnohem víc pro školu než kluci (7 *vyznamenání* z 12 holek), excelují i v testu inteligence a nakonec chodí nebo jezdí do knihovny (bez kluků), ale nemají vysokoškolské ambice: většinou je jejich cílem ryze výkonná, ale čistá práce s počítačem, kde by navíc jako sekretářky mohly předvádět svůj půvab a různě asistovat bez nervů z nějakého rizika podnikání: když necháme stranou symptomatická nebo vyhraněná povolání jako *policistka* Míša N., *masérka* Pavla, *asistentka veterináře* Adélka (v jedné své volbě), *lékařka* Linda S. nebo *malířka-výstavnice* Linda J., vlastně všech dost inteligentních, tzv. *chytrých*.

Svým způsobem nejzakotvenější v prostředí jsou (sprostě) tzv. *nadávací* treperendy, jako dvojice Veronika - Míša B., které patrně naplní žižkovský pattern zamilovaných osob, co musí cizí lásku na něčem přece vážit, a to několikrát za krátké mládí (vlastně moderně, jako hollywoodské hvězdy), za výpomoci ještě mladých babiček a prababiček, co se tady vyznají. Veronika má překvapivě ve třídě asi dost velké slovo, možná se jí všichni bojí pro její šikovnost, pomlouvačnost a drsnost.

Ve třídě je ovšem dál několik holek, občas velmi inteligentních, tzv. *chytrých* a často osobnostně mimořádně zajímavých až zralých pro svou vyhraněnou, identitně podnětnou až patrně traumatizující¹⁰ rodinnou situaci: jedináčci z pozdních manželství, dcery mladých otců a starých matek, dcery opouštěných matek, sestry starších nevlastních sourozenců apod. (Zajímavé rodinné konfigurace jsou ovšem i na straně kluků.) Právě ale identitní a rodinná starost (viz např. její zobrazení v náklonnosti ke zvířatům dále v textu) je pohlcuje více než

¹⁰ Zralost dává do souvislosti s traumatem Ferenczi: naklonuté ovoce rychleji sládně. (Viz: Ferenczi, S. *Sprachverwirrung zwischen den Erwachsenen und dem Kind*. - Bausteine zur Psychoanalyse III., Arbeiten aus den Jahren 1908 - 1933, s. 522.

intelektuální ambice. Možná některé z nich opustí časem dané sociokulturní okolí (např. Linda J. nebo i Linda S. cestou umění).

V některých případech si tenze nacházely zaznamenání hodné projevy či artikulace: poměrně banální, přechodná, ale přece jen statisticky výjimečná byla náklonnost Kristýny ke skupině Lunetic a v ní k Martinovi: naplňoval zjevně *duchovní, božský* rozměr mnohem lépe než umělec po ruce, navíc jen komik Kamil.

Velký počet dětí, včetně kluků, má na Žižkově domácí zvířata. Jako instance pro projevy něžnosti a pro „neutrální“ identifikaci je to možná v souhrnu nápadné (musela by existovat ovšem statistika, aspoň mezi našimi třídami), ale v jednotlivých případech nijak výmluvné. Výraznou roli to začíná mít u částečně u Adélky, částečně u Pavly, silněji Lindy S. a u Simony, kde podle mě ve všech případech zvíře odkazuje k funkci otce, speciálně k *nostalgii po plození otcem*. U Adélky jsou pes a koně kombinováni se staršími potenciálními manžely v situaci, kdy dělá lapsus kolem věku otce, i tak mnohem mladšího než matka; Pavla, jež otcem pohrdá pro údajnou opilost (otec navíc zbožňuje její fenku) vytváří spolu s Lindou, jejíž otec se oddělil, po parcích *seznam, seznamku* pro pejsky - ta, i když psa, fenku dostala, hledá venku stále další, její touha není naplněná; poté, co si její otec našel čtvrtou manželku po nějak epileptické matce, přemýšlí Simona o potomstvu milovaného černého hřebce Oskara, na statku prarodičů z matčiny strany, kam otec, jemuž je podobná, už nejezdí.

